

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Jogos kívánságok

Debrecen, április 18.

A magyar földmivelők ezrei ország-szerte nagyban készülődnek a június 17-iki temesvári gazdaggyűlésre. Érthető ez a készülődés, mert hiszen a társadalmi munka az utóbbi idők folyamán meglehetősen el-lanyhult, így azok a társadalmi szervezetek amelyek hivatva vannak a földmivelő nép érdekeinek védelmére a rendes napi munka keretén belül csak ritkán hallatják szavukat és alig számba vehető erővel adnak kifejezést azoknak a jogos kívánságoknak, amelyek teljesülését a magyar gazdaközön-ség évek óta várja, vagy amelyeknek teljesülését néhány év óta beállott különleges viszonyok teszik kívánatosá. Okvetlenül szükség van tehát egy olyan alkalmi demonstrációra, amelyen a gazdaközvéle-mény a maga impánoló erejével nyilatko-zhassék meg. Szükség van a lefojtott vá-gyagnak elemi erővel való megnyilatkozá-sára, a jogos panaszok kellő nyomatékkal való előterjesztésére. Egy szóval szükség van arra, hogy a földmivelő nép tanulságot tegyen arról, miszerint szervezkedése nem pihen hanem állandóan és erősen folyik és a földmivelő nép a maga szervezett mivoltában döntő tényezőjévé kíván tenni a gazdasági és társadalmi életnek.

Azok között a kívánságok között, amelyeknek a Temesvárott összegyűlő gazda-tábor kifejezést akar adni, egysincs olyan, aminek a jogosságát kétségbe vonni lehet-

ne. Ezeket a kívánságokat nem emberek formulázták, hanem a gyakorlati élet és a gazdaosztály boldogulása hanem az egész ország anyagi és erkölcsi jóléte függ attól, hogy e kívánságok oly mértékben teljesül-jenek, mint ahogy ezt a gazdák óhajtják. Legfontosabb talán e kívánságok között mégis az, mely a mezőgazdasági vámvé-delemnek eddigi mértékben való fenntartá-sára irányul. Ez létkérdés a magyar gaz-dára nézve. Amikor ugyanis azt látjuk, hogy a nyugati országok minden könyö-rület nélkül elzárkóznak mezőgazdasági termékeink bevitelére, nekünk sem sza-bad korlátnélküli utat engedni az idegen or-ságok termékeinek. Nem szabad különösen azért, mert azok az országok ahonnan a behozatal veszélye fenyeget, mezőgazda-sági kultúrában elmaradtak, a termények árának leszorításán kívül tehát egész cso-mó fölötté nagy veszedelmet is zudithatnak a magyar mezőgazdaságra. A termékek árának csökkenésétől még tán kevésbé fél-nénk, hiszen a mi termékeink jobb minősége mindig ellensúlyozóként hatna. Igen ám, de mi lesz akkor, ha a szabad-behozatal lesü-lyesztí alacsony nivóra a mi termelésün-keket is? — ha szántóföldjeinket a pusztító növénybetegségek, állatállományunkat a ragadós betegségek megfertőzik, elérték-telenítik? Hiszen ebben az esetben a mező-gazdasági termékek árának csökkenése tul-ságosan problematikus. Utóvégre is ennek az országnak az éléskamrája a magyar mezőgazdaság, nem pedig a külföld, ha ezt az

éléskamrát s az abban felhalmozott dolgo-kat ellepi a penész, akkor még százszorta inkább koplalunk mint most.

Fontos kérdése lesz a temesvári gyű-lésnek, a nemzeti birtokpolitika kérdése is. Ma, amikor a nemzetiségi veszedelmek tu-lon-tul felidéződtek, lehetetlen, hogy az eszünkbe ne jusson gróf Károlyi Sándornak örökéletű mondása: akié a föld, azé az ország.

Meg kell tehát tartani, vagy ahol már elhódították, meg kell szerezni a földet a magyarságnak. Ez az alapja a magyar nemzeti földbirtok politikának. Ez a birtok-politika természetesen legyen demokrati-kus. Juttassuk földhöz mindenek előtt a dolgo-zónép millióit, de adjunk földet azoknak is, akiknek hivatása a nép társadalmi és gazdasági vezetése. Lehetetlen a két keze munkája után élő s a maga munkáját érté-kelni tudó elemeket szorosán hozzá fűzni ehhez az országhoz, ha nem nyújtunk mó-dot arra nekik, hogy az életet adó hantok-ból egy-egy rész a jogos tulajdonukká le-gyen. A délvidék példája mutatja legin-kább, hogy a szántóföldnek milyen átalaki-tó ereje van, hogy a termőföld mennyire fel tudja ébreszteni s mennyire ébren tartja a nemzeti érzést és kifejleszti a hazához való ragaszkodást. A helyes, a nemzeti élet követelményeinek megfelelő birtok-politika alapja lehet azután egész sereg olyan üd-vös reformnak, ami idővel megteremtheti a földmivelő nép magas foku anyagi és er-kölcsi boldogulását, jólétét. P. N.

Mátyás beszámoló.

Irta: Sas Ede.

I.

Mátyás, a hajógyári munkás, édesanyja előtt állott, aki teknője fölé hajolva, buzgón mósott. A teknő az alacsony, roskadozó, vá-rosszéli házikó tornácára volt kitéve, ahová ugyan perzselő erővel tüzött a júniusi nap, amely szivárványosan csillogott a felvert ha-bon és sűrű veritékgyönggyel lepte el a mo-sóné csapzott hajú homlokát, aki azonban nem is ért rá a csurgó izzadságát letörül-getni. Igen sürgős volt a munkája: holnap reggelre ígérte a ruhát a szép, finom budai színésznek. Tagbaszakadt, izmos asszony-ság volt a mosóné, Mátyás édes anyja, aki hál' Istennék, élemedett kora mellett is — úgy ötven esztendő is lehetett — még mindig jól bírta a robót. Mátyás elnézte, milyen ügye-sen, fürgén dörzsölik kövér ujjai a lenge, hó-fehér patyolatot, nézte — és soká küzködött magával. Valamit akart az anyjának mondani, de nem bírta rászánni magát. Végre is elő-állott vele:

— Édes anyám, adjon egy koronát.

Az asszony feltekintett a munkájából, de azért dörzsölte a primadonna fehéreneműjét tovább:

— Aztán minek neked az a korona?

— Ma délután nem megyek a gyárba. Dolgom van a városban. Adjon egy koronát.

A mosóné abbahagyta a szorgoskodást. Mert igen meglepte a dolog: hogy Mátyás nem megy munkába, bemegy a városba — és ezért adjon ő neki egy koronát? Holott Mátyás soha ki nem maradt volna egy órára sem a gyárból; kért meg sohasem kért pénzt az édes anyjától, mindig csak adott neki: szombat este pontosan leolvasta elébe az egész heti keresetét.

— Aztán mi dolgod van neked ma a vá-rospan?

A legényt zavarba, sőt szinte méregbe hozta ez a faggatás. Egészen belevörösödött. Nem is tudott az anyja szemébe nézni. És dacosan rántott egyet a széles vállán.

— Hát csak dolgom van. Adjon egy ko-ronát.

A mosóné széjjel freccsentette kezéről a habot s elkezdett vájkálni a zsebében. Mátyás pedig megbánta, hogy ilyen keményen rá-kiáltott s szelidebben, engesztelően tette hozzá:

— Majd beszámolok veled, édes anyám...

Az asszony már kihalszta és odaadta a pénzdarabot — s aztán legyintett a kezével. Jó, jó... Ámbár szívébe nyillalott az aggo-dalom: Teremtő Istenem, hát már ez is kezd, akár csak az apja? Mert az is így kezdte: Jaki adj egy koronát... S most aztán felé se néz a munkának, ellenben kizsarolja egész háznépe minden keresetét; aztán rendszeren támolyogva jön haza, gyilkos haragot gyújt

benne a szesz, tör-zuz mindent, ami a keze-ügyébe esik és késsel ront a családjának. Akár-csak ma, hajnalban, amikor mindenkit az ágy-ból riasztott ki, mindenkit le akart gyilkolni, alig tudtak előle elmenekülni. Még szerencse, hogy elbotlott, elvágódott s nem is tudott töb-bet feltápaszkodni: ott nyomta el az álom a földön. Ők cipelték ketten a kamrába: fele-sége, meg a Mátyás fia...

Mátyás, aki ebédre jött haza, a fejével intett a kamra felé:

— Még mindig alszik?

— Alszik, — felelte az asszony.

Mátyás bólintott, mintha bizony rendjén valónak találná a dolgot. Azután elkészönt és elindult az utjára. Az anyja utána akart kiáltani: Azután korán haza gyere!... De hát félt, hogy megharagszik a fia. A férfiakat pe-dig nem szabad megharagítani szegény, nyomorult, az ő kényük-kedvüknek kiszolgálta-tott asszonynak... Pedig ez is bizonyosan egy görbe napot akar ma magának csinálni. Egyszer bizony ő is megérdemelné — csak aztán rá ne kapjon az izére. Csak aztán ki ne törjön belőle az apja vére! Mert mi lesz ak-kor velük, szerelmes Szűz Anyám, mi lesz akkor velük?

Azonban ezen nem lehetett elkeseregni. Ujra serényen hozzá kellett látni a munkához. Mert holnap reggelre ígérte a ruhát a finom színészasszonynak...

Kénytelen meghajolni mindenki a

HRABÉCZY

gőzmosó, vegytisztító és ruhafestő gyár
(Debreczen, Széchenyi-utca 42.)

munkájának tökéletessége előtt.

Tisza a közigazgatás reformjáról.

A miniszterelnök cikke.

Belügyi politikánkban ma az a kérdés dominál, hogy a *közigazgatás tervezett reformjában* miképpen marad meg a *törvényhatóságok önkormányzata*? Erről a kérdéssel fölöttébb érdekes fejtegetést olvashatunk legutóbb egy cikkben, mely „*Allamosítás és önkormányzat*” cím alatt Tisza István gróf, miniszterelnök tollából a „*Magyar Figyelő*” című folyóiratban jelent meg.

A cikk meggyőzően bizonyítja, hogy az autonómia lényege nem abban áll, hogy a tisztviselők választottak legyenek. Az *állami kinevezési rendszer legkevésbé sem fogja gyengíteni az önkormányzatot*, ellenben biztosítani fogja a tisztviselők sorsát és előmenetelét a választás kiszámíthatatlan esélyei ellen s emellett módot nyújt a központosítások egységes szervezésére s szerves kapcsolatba hozza a központi kormányhatóságoknak exponált közegeit az általános közigazgatással, minek következtében megszűnik az az anomália, hogy egy ugyanazon vármegyében kétféle rendszer szerint alkalmazott tisztviselői kar kellő szerves összefüggés hiányában, egységes vezetés és irányítás nélkül működve, olykor egymást akadályozva, inkább bonyolulttá, semmint egyszerűvé és eredményessé tegye a közigazgatást.

A választási rendszer megszüntetése tehát egészen alárendelt kérdés magára a lényegre: a vármegyék önkormányzatára nézve, melyet a tisztviselők államosítása *legtöbbször sem fog csorbítani*. Mert az önkormányzatnak voltaképpen hármass feladata van, ugymint: az egész közigazgatásnak közvetlen közelből való ellenőrzése, részesezés a fegyelmi ügykörben és a legfontosabb közigazgatási ügyek intézésében való közreműködés. Már pedig ebből a hármass szempontból a kinevezési rendszer behozatala nemhogy csorbítaná az autonómiát, hanem inkább egyenesen módot nyújt annak *életképesebbé és erőteljesebbé tételére*. A modern vármegye közönségének módjában lesz az összes állami tisztviselők ellenőrzését, fegyelem alá vonását gyakorolni s az eddigi mértéknél fokozot-

tabban érdeklődhetni a konkrét ügyek elintézése iránt.

A vármegye önkormányzati tevékenysége eddig a *közgyűlésben* összpontosult, ebben a több száz tagból álló testületben, mely évente legfeljebb négy ülést tartott, s melynek egész adminisztratív működését szinte ad absurdum vitte az a körülmény, hogy egy-egy ülés napirendjén szinte vágatva végzett száz meg száz olyan ügydarabbal, mely iránt a referens tisztviselőknél kivül ugyszólván senki sem érdeklődött, s amely ügydarabok közül a legtöbbnek már azelőtt három hónappal el kellett volna intéznie. Mennyi kár származott ez ösdi késedelemből a közügyekre, mindenki érezhette, valakinek csak köze volt valaha a vármegyei adminisztrációhoz. Ez a kerékkötő ezentul megszűnik. A közgyűlés összealkotása megmarad ugyan a jelenlegi keretben, ámde csak kevés számú, valóban fontos kérdés marad a közgyűlés hatáskörében, a többi ügyek pedig más, *szakavatott testületek* elintézésé alá utaltatnak, de olyanoké alá, amelyekben a nem tisztviselői, tehát önkormányzati elem határozott többségben van.

Ilyen testületekül kínálkozik az átszervezendő közigazgatási bizottság és az újonnan felállítandó *járásí bizottság*. Ez a két szerv lényegesen javítani fogja közigazgatásunkat, s föltétlenül élénkítheti az önkormányzati elem részvételét, mert a közigazgatási bizottságnak 10—12 kinevezett tagja mellé legalább kétszer annyi tisztviselő tagot kell a közgyűlésnek választania s ugyanilyen arányban a járásí bizottságban is a választott tagok lesznek többségben. Ez a két testület, mely összealkotásában is eléggé kidomborítaná az önkormányzat elvének lényegét, rendelkeznek az ügyek szakavatott, alapos és gyors elintézésének összes előfeltételeivel s egyuttal biztosítaná a társadalom független elemeinek irányadó befolyásait a legfontosabb közigazgatási ügyekre.

Igy tehát a tervezett reform nemhogy gyöngítse, hanem inkább lényeges erősítése s gazdagítása, tartalommal való megtöltése és kibővítése lesz az önkormányzatnak. Mind ezt Tisza István gróf fejtegetése meggyőző módon bizonyítja.

II.

Mátyás, a hajómunkás pedig lehorgasztott fővel indult el a napégette, poros uton, amelyre itt-ott vetett árnyékot egy-egy tengődő élőfa, azaz haldokló inkább, mint eleven. Olyan messzire laktak, hogy ott már az ut mentén csak gyéren voltak házak, megannyi kidőlt-bedőlt kalyiba, mintha beleroskadni volna a nyomorúságába... S annyira elmerült Mátyás a gondolataiba, hogy egyszer csak azon vette magát észre, hogy a keresztutnál a hajógyár felé vezető utra vágott: lábai öntudatlanul vitték arra, mint a hogy a vak ló baktat a megszokott uton. A legény egy percre megállott: ne folytassa-e utját a gyár felé tovább, ne álljon-e munkába most is, mint rendszeren? De aztán megrázta a fejét, megfordult s a város felé tartott. Nem — nem fog engedni a kísértésnek, amely a rendes járom felé hajtja — halad azon az uton, amelyiken már délelőtt eltökélte...

Csakhamar bejutott a girbe-gurba budai utcák tömkelegébe, ahol a falusias házak közé szorulva, mozdulatlan hevert a forró nyári naptól elájult csend... Itt-ott egy-egy bormérésből, egy pálinkás lebujból zavaros terefere, kurjongatás, vagy még zavarosabb énekészó hallatszott. És a jámbor Mátyás sötét gyűlölettel nézett ezekre a lebujokra: ezekből szokott édes apja tántorogva hazatérni s ha józan állapotban olyan gyenge, hogy reszkette vesz a szájához egy fogpiszkálót is, ittasan a husángot is nehéz a kezéből kicsavarni, amivel a házanépének nekiesik. Az öccsét is hogy megverte a minap, a szegény,

cingár szabólegényt, akibe pedig hálni jár a lélek: megverte úgy, hogy megint elfogta a vérhányás, mert tüdőbeteg a szegény. Mátyásnak a foga megcsikordult, mikor erre gondolt: a hátát ütötte a szegény betegnek!... Lehet ezt elviselni tovább? És hogy megbálya a huga szép haját is, amiért nem akarta neki odaadni a keservesen megkuporgatott pénzeszkéjét a leány, amit pedig azért rakott össze, hogy elvehesse az udvarlója, a kereskedősegéd, akivel fehérnemű tisztító intézetet akarnak nyitni. Már egyszer együtt volt a szűkséges, jelentékeny töke, de az apja kiszarolta a leánytól. És baromian röhögött hozzá:

— Ha elfogyott a pénz: szerezz újra! Az ilyen szép leány könnyen szerezhet!

Nem, — ezt nem lehet tovább elviselni. Neki kötelessége megtenni azt, aminek a retentetes ötlete agyában már régen felmerült s ami ma reggel érlelődött benne szilárd elhatározássá. Szilárd elhatározássá? Hiszen még most is habozik! Még most sem egészen világos előtte, hogy neki fel kell áldoznia magát a családjáért — megszabadítani őket attól a szörnyű embertől. Még most is tétovázik! Milyen rossz testvér — s milyen rossz fiu!...

— Rossz fiu?

Már akkor a Dunapartra ért, — maga sem tudja, hogyan jutott oda. A széles folyomány mentén kellemes szél suhant végig s Mátyás homlokát mégis jobban ellepte a verejték, mint mikor a hársorok füledt rekkenőjében bandukolt. Az ezüstös vizen gyönyörű, hófehér hajók cikáztak erre-arra, —

Ügyvédi árvaházak

A debreceni ügyvédi kamara évi jelentéséből.

A debreceni ügyvédi kamara évi jelentése egy nagy fontosságú s nagy horderejű, ragyogóan szép eszmét vet föl: az ügyvédi árvaházak eszméjét, amelynek megvalósításához életre való terveket is ad a jelentés. A jelentés a gyönyörű gondolatot így tárja föl:

A kereseti viszonyokkal arányban nem álló nagy létszámunk kétségen kívül nagy veszélyt rejt magában ügyvédi karunkra nézve s remélni sem lehet, hogy ez az arány kedvezőbben alakuljon ki. A szervezeti novella hatása e törvény kimondott céljától ellentétben egyelőre hihetetlenül felemelte az ügyvédek létszámát s a pálya-meghosszabbítás legfeljebb egy pár évig fogja éreztetni a maga visszariasztó hatását, mert az általános gazdasági helyzet okozta kényszerűség a gazdasági pályákon való helyezkedés kilátástalanságánál fogva, az ifjakat továbbra is a jogi s itt is elsősorban az ügyvédi pálya felé fogja tömegesen irányítani.

De nem elég emiatt csak rekriminálni. Fel kell ismerni a nagy taglétszámában rejlő azon *erőt* és *kedvező hatást* is, melyeket ez a kar kebelében létesülő szociális intézmények életképességére gyakorolhat. S ezt felismerve, nem kell mindezt az államtól és a gazdasági helyzet javulásától várunk, hanem elsősorban az *önsegély* hozzánk méltó alapjára kell helyezkednünk s önségély útján saját autonómikus hatáskörünkön belüli, az *osztály-szervezkedés* eszközésével legalább a nagy taglétszám legkárosabb következményeit kell orvosolnunk.

Ha eljön az idő, mikor már nyugdíjintézetünk legideálisabban fogja a maga humanus feladatát megoldani, még akkor is sok oly *ügyvéd-árva* lesz, akinek tartását s hasznos polgárrá nevelését a nyugdíjintézet nem fogja biztosíthatni s akinek biztosításáról tehát nem lesz felesleges már most gondoskodni.

S itt merül fel az *ügyvédi árva házak* gondolata — több a gondolatnál —

vitték a vidám, tarka népet a paradicsomkertbe, a sziget felé; a part aszfaltos sétányán gondosan, tisztán kiöltöztetett babák játszottak, vagy sétáltak szép illedelmesen a bonnejük felügyelete alatt. Ez a boldogok világa volt! Itt azt hazudta az élet, hogy szép...

Mátyás, a hajógyári munkás, egy félrebb eső padra vetette magát. Órák hosszáig járhatott már, egészen ki volt merülve... Nem sokáig ült ott, amikor valami cselédféle tettedett mellé. De nem, még sem volt cseléd: ahhoz nagyon is kacéran volt kiöltözködve. Mátyás csakhamar rájött, hogy ez valami aféle lány, aki idemerészkedett, félre, a bokrok közé, egy kis finom levegőt szívni. Gyümölcsöt evett, barackot, amit a kezében tartott papírszacskóból szedegetett elő. Néha egy-egy pillantást is vetett Mátyásra: látszott rajta, hogy nem idegenkedik ismeretséget, barátságot kötni a hatalmas szál legénnyel...

Meg is szólította, kedveskedve: —

— Nem tetszik egy barack? Van még. Nekem már elég volt.

— Köszönöm, — felelte Mátyás.

A kiejtéséből észrevette, hogy nem budapesti leány. Meg is kérdezte tőle:

— Nem ide való vagy, ugy-e?

— Nem, tulajdonai vagyok.

— Szolgálni jöttél fel?

A leány a fejét ingatta:

— Nem.

— Apád, anyád élnek még?

A leány erre furcsán elnevette magát:

— Élnek — ha még agyon nem verték egymást. Örökké veszekedtek, verekedtek.

Zacherlin

csakis ügyekben, ahol hirdetésművek kifüggeszve

gyönyörű perspektívája. Ha e nagy célhoz minden ügyvéd évi 10 koronával járul, a gondolat tette válna. Tudjuk, hogy a viszonyok most erre nem a legkedvezőbbek, hiszen a pénzügyi válság hatását éppen most érezzük legerősebben s a nyugdíjintézet járulék felemelése is új terhet rótt reánk. De tudjuk azt is, hogy az ügyvédi kar tagjai talán minden más társadalmi osztálynál nagyobb társadalmi adót viselnek. Ha önként társadalmi adójukat valamely irányban, például egy hozzájuk nem is közel álló egyletből való kilépés által mérsékelik, az országos ügyvédi árvaház céljára, akik másként nem tehetik, az évi 10 korona díjat már ezután is szálgáthatják s ezzel is társadalmi célt, csak hogy a kar érdekéhez közelebb álló humánus társadalmi célt istápolnak.

Magyarországon ezidőszerint 8700 kamarailag bejegyzett ügyvéd van, — sajnos, hogy a fentebb vázolt viszonyok hatása alatt ez a létszám nem nagyon sok idő múlva 10000-re is felszaporodik. Ezt a létszámot s 10 kor. évi díjat véve alapul már az első évben 100000 korona lenne az ügyvédi árvaházak alapja s ez mint évenként bizonyosan befolyó jövedelem oly nagy tökének felelne meg, melyre az első árvaház létesítését már a közeljövőben nyugodtan lehetne bázisozni. A töke-gyűjtés indoklásra nem is szoruló szükség lévén, kívánatosnak látszik, hogy az évi díjak összegének fele mindenkor tőkesítessék. Ha még ehhez vesszük azt a bátran várható tőkeszaporulatot is, mely azáltal állana elő, hogy az eszmét felkaroló ügyvéd-társadalom köréből az árvaház alapja önkéntes adományokkal és végrendeleti hagyományokkal is gyarapodnék, úgy bár csak egy távolabbi jövőbe tehető, de mégse utópiának tekinthető ama végcél elérése, mely szerint minden ügyvédi kamara székhelyén az ottani kamarai választmány felügyelete és szeretetteljes gondozás alatt egy-egy ügyvédi árvaház tanusitaná az ügyvédi kar áldozatkészségét és az önségély elvének diadalát.

Részletkérdésekbe most még korai volna belemerülni. Csak azt említjük meg,

hogy a vagyonkezelést — ennek gazdaságossága kedvéért s a cél rokon természeténél fogva — esetleg az országos ügyvédi gyűlés és nyugdíjintézet eszközölhetné, a tagdíjakat a kamarák szednék be s a nagyon szegény ügyvédek helyett az évi 10 korona díjat az egyes kamarák külön segély alapján fizethetnék be.

Ha a kamarák az ügyvédszövetség s a nyugdíjintézet felkarolják az árvaház eszmét, szerintünk nem lehet akadálya annak, hogy nagyméltóságod törvényhozás útján adja meg a kamaráknak az árvaházi tagdíj illeték beszédésének jogát.

A legnagyobb ügyszeretettel ajánljuk ezeket nagyméltóságod, a társ kamarák és az egész ügyvédi társadalom jóakaró figyelmébe.

Az Osztrák-Magyar Bank 1913-ban

A debreczeni fiók múlt évi működése

Az Osztrák-Magyar Bank 1914. évi február hó 3-án tartott XXXVI. rendes évi közgyűléséről, amelyen a főtanács az 1913. évi üzletvitelről és mérlegről számolt be, most jelent meg a jelentés, amely érdekes és tanulságos adatokat tár föl Magyarország közgazdasági helyzetéről. Föl sorolunk ez adatokból néhány részletet, amelyek különösen Debrecenre vonatkoznak és amelyek helyzetfestők a debreceni pénzügyi és hitelügyek tekintetében.

Mindenekelőtt konstatálnunk kell, hogy a közgyűlés tagjai, tehát a részvényesek között szomorúan kis számban szerepelnek a magyar közhatalóságok és városok. Az egyetlen város Nagyvárad, amely törzsvagyon alapjával ott szerepel. A debreceni bankok közül csupán az *Alföldi Takarékpénztár*, a *Debreceni Első Takarékpénztár* és a *Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank* van felsorolva. Ezzel szemben az osztrák részvénytulajdonosok közt a községek, városok és alapok egész serege szerepel.

A jelentésnek érdekes részletei a következők:

— Isten neki, legyen harminc fillér.

Mátyás bólintott. Így már rendben van a dolog...

III.

A mosóné másnap reggel korán felkelt: a vasaláshoz látott, hogy reggel hazavihesse a ruhát, amit ígért a finom budai színésznőnek. A nap talán még most fordult valahol a tulsó oldalára; a kis konyhában a lámpa égett és pislogott és füstölt kegyetlenül.

— Verje meg a csoda, mennyi baj van ezzel is. Éppen most, amikor ugy is sietek...

Leakasztotta a füstös, törött üvegű lámpát a szögről és elkezdte babrálni, igazgatni. Az ajtóban akkor megjelent Matyás, a hajómunkás, a legidősebb fia.

— Édesanyám. Valamit akarok mondani. Az asszony oda se nézett. Sürgősebb dolga van most neki a lámpással, mint a Matyás mondani valójá. Talán megint pénz kell neki?

— De igen sürgős a mondanivalóm. Aztán el kell mennem.

A mosóné erre letette a lámpást és oda fordult:

— Hova kell menned? Ilyen korán? Sötéttel?

— A rendőrségre, anyám. Ott is el akmeg. Fel akarom magamat adni. Mert, hogy ma éjszaka... ma éjszaka végeztem az öreggel...

Jó, hogy Matyás édesanyja az imént letette a lámpát: most bizonyosan leejti a ke-

A monarchia mindkét államában 1913-ban az aratás bár nem fényes, de nagyjában — eltekintve egyes vidékektől, amelyeket súlyos elemi csapások értek — jó volt; a gazdasági fejlődést azonban, az 1912-i ősz óta még fennállott válságos jelenségek megakasztották. *Pénzdrágaság és hitelszűke eltartottak majdnem az egész évben*, és csak ősszel állott be némi könnyebbülés. A pénzügyi irányban támasztott igények jelentékenyek voltak, a kereskedelmi hitelszükségletek azonban az üzleti pangás folytán kisebbek, mint 1912-ben.

A bank eszközeit egész éven át rendkívüli mértékben vették igénybe. Beállott az az eddig még elő nem fordult eset, hogy a bank egész éven át adóköteles jegyforgalmat mutatott ki; évi átlagban 220.1 millió korona adóköteles bankjegy volt forgalomban. A bankjegyforgalom 1913. évi legmagasabb állását január hó 7-én 2644.9 millió koronával érte el. A *leszámítolási üzlet* az előző évvel szemben csökkent. A tárca legmagasabb állománya 1214.6 millió koronával ugyanarra a napra esett, mint a bankjegyforgalomé, t. i. január 7-ére. A *bank kölcsönüzlete* is 1913. évi január 7-én érte el legmagasabb állományát. az akkor 320 millió koronával kimutatott állománnyal. A bank lombardüzletének 1913. évi átlaga 236.9 millió koronát tett. Az értékpapírokra adott kölcsönöknek ezen rendkívül magas évi átlaga is világosan mutatta, hogy a piac az elhelyezési értékek felvételére gyenge.

A bank őrizetére és kezelésére bízott értékpapírok állománya az év végén 2315.8 millió korona volt. A *giroüzlet* is apadt; forgalma 94.2 milliárd koronára szállott alá. A *jelzálogkölcsönök* állománya 1913-ban 299.9 millió koronára emelkedett. A *bank aranykészlete* december 31-én a külföldi váltók nélkül 1240.9 millió koronára rugott. A *pénznekem és külföldi váltók* forgalma 2981.1 millió koronát tett ki; *vámaramanyutalványok* pedig 110.4 millió koronáról állították ki.

A pénzügyi helyzetét az év végén a bank az év kezdete óta érvényben volt 6%-os kamatlábat csak november hó 27-én szállíthatta le 5½ százalékra, mely kamatláb azután az év

Az apám ivott. Aztán elkezdett inni az anyám is. Nem lehetett azt tovább nézni. Azért is szöktem meg hazulról. Mindjárt egy olyan házba...

Mátyás hosszan ránézett a leányra. Az tudja mire vélni a nézését. Szinte megjíedt ettől a különös tekintettől. A munkás hirtelen fölkelt. S megbiccentette a fejét:

— No, Isten áldjon meg!

A leány oly zavarba jött, hogy még a köszönést se viszonzta. Micsoda fényt látott felvillanni annak az embernek a szemében?... Még a barackját is ott feledte a padon, amikor ő is felszedelőzködött és igyekezett hazafelé. Hiszen alkonyatra járt az idő. Igyekeznie kellett kissé jobban kicsipni magát és aztán menni a dögára...

Mátyás pedig nem habozott tovább. Ő is sietett hazafelé. De először betért egy kis boltba. Ott a kabátja belső zsebéből előke-rült egy hosszú, fényes tárgy, amit az édes anyjától csent el a konyhából:

— Mennyiért köszörüli meg ezt?

A mester műértően szemügyre vette a munkát:

— Negyven fillérért, — mondta.

— Az sok. Annyit nem adok. Harminc fillér.

— Negyvenen alul nem lehet.

Mátyás csökönyösen szegte hátra a fejét.

— Hát akkor Isten áldja meg.

És keze már ott volt a csengettűs ajtó kilincsén. A mester akkor utána szólt:

zéből: még lángba borult volna a galyiba, — még a finom budai színésznő patyolat ruhája is. Nem akart hinni a füleinek. Nem a szemének: hogy csakugyan Matyás áll előtte, kirom mondani, amit anyámnak. Ne ijedjen sértet sápadtan, vérfoltosan — az apja vértől foltosan.

— Mit csináltál? — dadogta. — Mit csináltál?

A fiu lehajította a fejét, ugy ismételte: — Végeztem vele... Ott fekszik a kamrában. Ne nyuljanak hozzá. Nem szabad, amíg a rendőrségtől ki nem jönnek.

Az asszony elsikoltotta magát. Matyás odaugrott hozzá. Megfogta, hogy el ne essék. Leültette egy székre és iparkodott neki megmagyarázni csendesesen, okosan:

— Ne sikoltson. Ne verje fel a szomszédságot. Azzal már nem segít a dolgon. És jobb is, hogy nem segíthet. Életre ugy sem sikíthatja. Életre akarná sikítani. És újra kezdeni vele mindent!... Hát nem látja be, hogy ennek így kellett történni? Hát megszabadulhattunk tőle másképpen? Hát nem megrontott volna mindnyájunkat?

Az asszony nem tudott felelni. Ott ült a széken és bambán, kábultan bámult maga elé.

— Azt hiszi, hogy könnyen szántam rá magamat? — folytatta suttogva Matyás. — Hat hónapja, hogy először eszembe jutott. Hat hónapja, hogy küzködtem magammal. De láttam, hogy nincs más menekülés. Menynyit rimádkodtunk, mennyit istenkedtünk

CRIKVENICA

(CIRKVENICA)

Nagy gyógyhatású górvély és angolkórnál, az idegrendszer betegségeinél, vérszegénység, sápkór, női betegségeknél, elhíjazásnál és idült rheumatizmusnál. Mint klimatikus gyógyhely páratlan maláriánál, influenzánál és minden hurutos betegségeknél.

Modern fürdők nap-, homok- és szabad tengeri fürdőre.

tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely, az Adria partján (Fiume mellett).

Egyedüli belföldi tengeri fürdő. Mesés homok-plázs. A partot körülbelül 300 méternyire finom homok borítja és oly sekély, hogy gyermekek minden felügyelet nélkül is fürödhetnek.

Kimerítő prospektust küld: A FÜRÖD-BIZOTTSÁG.

végéig változatlan maradt. Ez a magas 6 %-os tétel tehát 1913-ban 331 napig volt érvényben.

Nyeresség- és veszteségszámla zárata szerint a két államkormányt az 1913-ik évi tiszta jövedelemből 22,374,970 korona 15 fillér illeti. Az alapszabályok 102. cikke értelmében a részvénytőke 4 %-át meghaladó tiszta jövedelemből tíz százalék, vagyis 3,787,874 korona 26 fillér a tartalékalapba és két százalék, vagyis 757,574 korona 85 fillér a nyugdíjalapba helyeztetett. A tiszta jövedelemből a részvényeseknek évi osztalék fejében 129 korona 10 fillér jár, melyből a második félévre 101 korona 10 fillér esett.

A bank műveletei 15,268,289,098 korona összeget érték el, a bankforgalom pedig 146,656,068,294 korona 89 fillérre rugott, Debrecenben 1,078,377,000 koronára.

1913. évi december 31-én a bankjegyforgalom állott: 410,065 darab 1000 koronás jegyből 410,065,000 K, 45,337 darab 100 koronás jegyből 4,533,700 K, 926,406 darab II. kibocsátású 100 koronás jegyből 92,640,600 K, 7,198,361 darab III. kibocsátású 100 koronás jegyből 719,836,100 K, 4,443,127 darab 50 koronás jegyből 222,156,350 K, 95,305 darab 20 koronás jegyből 1,906,100 K, 26,831,479 darab II. kibocsátású 20 koronás jegyből 536,829,580 K, 13,655,061 darab III. kibocsátású 20 koronás jegyből 273,101,220 K, 23,257,245 darab II. kibocsátású 10 koronás jegyből 232,572,450 K, összesen 76,872,386 darabból, melyeknek összege 2,493,641,100 K.

A bank leszámított 4,977,302 darab váltót, warrantot és értékpapírt 8,025,719,948 korona 79 fillér értékben. A leszámított váltók átlagos lejáratú ideje volt Debrecenben 74 nap, az átlagos összege 994 korona.

Debrecenben a váltók, warrantok és értékpapírok összeszámitolásának összege 102,044,188 korona, engedélyezett kölcsönök összege kézzizálogra 63,953,800 korona, benyújtott beszedési értékpapírok összege 191,707 korona, külföldi piacokra szóló váltók vétele, értékpapírok, érmék és a bank zálogleveleinek vétele és eladása, lejárt értékpapírok és szelvények beváltása, bankutalványok és egyéb üzletek összege 86,755, a műveletek összege 166,276,450 korona volt, amely összeggel Debrecen a magyarországi fiókiintézetek közt első helyen áll és az ausztriai inté-

neki! Hiába! Rohant tovább a vesztébe... Nem maga rohant a vesztébe?

Az anyja vállára tette a kezét. És szép szeliden mondta neki a nagy, tagbaszakadt legény, az apagyilkos:

— Maguknak most már jobb dolguk lesz. A maga keresete megmarad. Az öcsém meggyógyul. A hugom is férjhez mehet, nem zsarolja ki egyre a pénzt. Nem lesz belőle rossz leány. Mert az lett volna előbb-utóbb...

— És te — Mátyás?
Két kézzel ragadta meg a fia kezét. És most már kitört az asszonyból a zokogás... Hiszen igaz, a szive legeslegfenekeén, igazat adott neki!... Maga rohant az az ember a vesztébe. Nem volt más menekülési tőle.

— De mi lesz veled, Mátyás?
A legény felsóhajtott:
— Hát én most megyek. De lehet, hogy visszajövök, — majd egyszer. Hát Isten áldja meg, édes anyám...

És ment is már. Az asszony egy szónak, egy mozdulatnak nem volt ura. Nem-e álmodik? Örvény lett a fejében a vér? Karikák táncoltak a szem előtt... Csakugyan álmodik — ime, most eltűnik az ajtóban a szörnyű álmokép: Mátyás...

Mátyásnak azonban eszébe jutott valami. Visszatért a küszöbről és elkezdett kotlásni a mellényzsebében.

— Igaz ni, — mondotta. — Tegnap adott édes anyám egy koronát. Abból elköltöttem harminc fillért. Husz fillérért pálinkát ittam. Ugy éreztem, hogy szükségem van rá... Itt van a megmaradt ötven fillér...

És letette a tántorgó lábú asztalra az öt darab nikkelpénzt Mátyás, aki ilyen szépen, huségesen beszámolt...

zetek közül is csak a prágai és lemergi előzi meg.

A debreceni fiók nyersjövedelme 1,559,335 korona 21 fillér volt, amellyel már Magyarországon a harmadik helyre kerül, de szintén csak a két ausztriai intézet előzi meg. A fiók adó, illeték s kezelési, valamint egyéb kiadása 526,969 korona 25 fillér, tiszta nyeresége 1,032,365 korona 96 fillér volt, amivel Magyarországon a harmadik helyen áll. Itt csak az aradi és nagyvárad, Ausztriában a prágai és lemergi áll előtte.

Leszámítottak Debrecenben 83,296 darab váltót 70,696,840 korona 30 fillér értékben. Küldvényt 19,410 darabot, 31,347,347 korona 52 fillérben, ami darabszámban 20,400, koronában 2,000,000 emelkedést mutat. A debreceni fiók leszámított 83,296 darab helyi váltót 70,696,840 korona 30 fillér értékben.

Horribilis számok ezek, amelyeknek megértése — még ha így leírva látjuk is azokat — nehéz.

Öngyilkos debreceni káplár

Mellbeszurta magát az atyja sirján

Szomorú esemény színhelye volt tegnap reggel hat órakor a temesvári erzsébetvárosi temető. Egy életunt, feldult lelkületű katona, Koch János, aki a debreceni 61. számú gyalogezrednek volt derék káplárja, tegnap reggel az erzsébetvárosi temetőben pihenő atyja sirja előtt oldalfegyveréssel mellbe szurta magát.

Az öngyilkos katonát, aki csak a napokban jött haza Debrecenből a husvétünnepre az erzsébetvárosi Temető-utcában lakó édesanyjához, szomorú, tragikus előzmények ülték, kergették a halálba. Boidogtalan, feldult életet élt, amióta a kíméletlen végzet oly kegyetlenül sújtotta családját. Atyja, aki Temesvárott sok éven át kocsis volt egy nagy cég szolgálatában, két évvel ezelőtt ismeretlen okból felakasztotta magát. Ez volt az első keserűség, ami az érzékeny lelkű fiatalember életkedvét lerombolta. Bátyja, aki annak idején az aradi huszárokhoz szolgált, atyja elvesztése után szintén öngyilkosságot követett el. Egy örízetlen pillanatban, amikor bajtársai magára hagyták, zsebkésével fölmet-szette a hasát. A szerencsétlen huszár csakhamar elvérzett.

Koch János azóta valóságos kerület az embereket. Buskomorra lett és fölzaklatott lelkiállapotában csakis Temesvárott lakó édes anyjával levelezett és tartott fenn érintkezést. A husvétünnepre fölkereste anyját, aki szelid vigasztaló szavakkal igyekezett kigyógyítani egyetlen fiát emésztő, lélekromboló betegségéből. A fiu hajtott is a szóra, vidám arccal társalgott anyjával és az ünnepeket látszólag megelégedetten, zavartalanul töltötték el.

Tegnap járt le Koch János szabadsága. Az aggodalmaskodó anya figyelmeztette is fiát kötelességére, a fiatal katonára azonban csakhamar másra terelte át a beszélgetést. — A tegnap déli órákban eltávozott hazulról, sokáig bolyongott, járkált a városban s az éjjelt is átvirrasztotta. A reggeli órákban végre az erzsébetvárosi temetőbe vetődött el, ahol atyja sirja előtt megállapodott.

Itt hajtotta végre a megroppant lelkű fiatalember véres tettét. Oldalfegyverést szívének irányozva, mellbe szurta magát.

A temetőőr akadott rá a vértócsában fekvő katonára. Nyomban a mentőkért küldött, akik azután a helyőrségi kórházba szállították. A szomorú életkörülmények között megtört ember most a halállal vívódik. Életbenmaradásához kevés az orvosok reménye.

Véget ért az abbáziai tanácskozás

A hivatalos jelentés

A Magyar Távirati Iroda jelenti Abbáziából: A viszonzó látogatás, melyet az olasz külügyminiszter osztrák és magyar kartársánál az utóbbi napokban Abbáziában tett, a két államférfiúnak ismét megadta az óhajtott alkalmat, hogy hosszabb és beható eszmecsere folytassanak mind az általános politikai helyzetéről, mind ama kérdésekről is, a melyek Ausztria és Magyarország és Olaszország viszonyát különösen érintik.

A Berchtold gróf és Di San Giuliano márkij között lefolyt tanácskozásokban ismét kifejezésre jutott nézeteiknek az a teljesen egybehangzása, mely mindenkor előmozdította a két szövetséges hatalmasság érdekeit és a legutóbbi balkáni válságban elősegítette a fölvetett problémák békés megoldását.

Fölismerve e politika kielégítő eredményeit és áthatva a teljes, kölcsönös bizalomtól, a két miniszter el van határozva, hogy Németországgal egybehangzóan megmarad a jelenlegi irányvonalon és együttműködik oly irányban, hogy a rokonérzés, mellyel a közvélemény a két kormány intim viszonya iránt viseltetik, mind élénkebbé váljon.

Teljes egyetértés.

Abbázia, április 18. A Neues Wiener Tagblatt külön tudósítója jól értesült széről a következőket jelenti a kommunikékéről:

A két miniszter közös kommunikéje tudtára adja az egész világnak, hogy az Abbáziában tárgyalt minden kérdés tekintetében teljes egyetértést értek el Ausztria és Magyarország és Olaszország között. — A két miniszter fejtegette a jelent, a multat és a jövőt, amint ez a kommuniké harmadik szakaszában is kifejezésre jut. Nemcsak a két államra örvendetes, hogy Ausztria és Magyarország és Olaszország egymással teljesen egyetértően járnak el, ez a dolog jelentős biztosítéka a béke fontartásának és hozzá lehet fűzni azt a biztos reményt, hogy a két szövetséges hatalomnak sikerülni fog eloszlatni azokat a nehézségeket, amelyek a Balkánon még megvannak.

A kommuniké azt is megállapítja, hogy e törekvésükben számíthatnak Németország legszorosabb támogatására. Különös fontosságú az a körülmény, hogy a két miniszter foglalkozott a Balkán jövő alakulásának lehetőségével és hogy nézeteik e tekintetben is fedik egymást. A mult mögöttünk van és a kommuniké mutatja, hogy ez a mult mind a két államra kielégítő volt. Ami a jövőt illeti, amelyet ma senki sem jövendőlkelt meg, Ausztria és Magyarország és Olaszország biztos lehet abban, hogy bármi történjék, egyesült erővel fognak itt állani és meg fogják tudni védeni közös, belsön összeforrott érdekeiket.

Távirat a német kancellárnak.

Abbázia, április 18. A két miniszter a kommunikével egyidejűen táviratot is szövegezt meg, amelyet ma délután küldenek el Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárnak.

San Giuliano elutazása.

Abbázia, április 18. Di San Giuliano márkij olasz külügyminiszter ma délután öt órakor elutazott.

Kilikia.

Bécs, április 18. A Neue Freie Presse jelenti: Néhány osztrák és magyar cég Kilikiában koncessziókra pályázik e tartomány természeti kincseinek kiaknázása végett. — Az osztrák és magyar kormány támogatja e pályázók lépéseit a tekintetbe jövő török hivatalos tényezőknél. Miután az olasz közvéleményben nagyon el van terjedve az a nézet, hogy ez az olasz érdekek károsítását foglalja magában, beavatott helyen szerzett értesüléseink alapján megállapíthatjuk, hogy a kis-

Fiókiüzlet: Arany János-uteza 15. sz.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női bluzokat legszebben tisztít
FEUERSTEIN MOSÓINTÉZETE PIACZ-UTCZA 63. SZÁM.

Telefon: Fiókiüzlet 732. Főüzlet 11-57.

ázsiai kérdésekben is Olaszországgal teljes egyetértésben járunk el. Ez ügyekről az ab-báziai találkozáson is tanácskozás folyt, bizonyára azzal az eredménnyel, hogy ez a már régebbi idő óta fennálló egyetértés a két külügyminiszter eszmecseréjében újabb megerősítést nyert. Aspirációink különben tisztán gazdasági természetűek.

Megfelebbezték a színház-határozatot

A városi közgyűlésnek ama határozata, amellyel a színházat mintegy 20,000 korona évi ajándékkal újabb három évre Mezei Béla jelenlegi szinigazgatónak adták oda, széles körökben nagy elégedetlenséget keltett s már a határozat meghozatala alkalmával hangoztatták többen, hogy a határozatot meg fogják felebbezni. A felebbezés ma be is érkezett Kovács József polgármesterhez.

A felebbezést számos törvényhatósági bizottsági tag írta alá. A felebbezés alapos megokolással több szempontból támadja meg a határozatot. Elsősorban ismerteti a kérdés előzményeit, majd a határozat meghozatala körül volt zavarokat említi föl, a szavazásnál tapasztalt rendetlenségeket, majd a formai okok után felsorolja azokat a körülményeket, amelyek a határozat megsemmisítését vonják maguk után s ezek között azt is, hogy olyan bizottsági tagok is részt vettek a szavazásban, akik érdekeltek voltak a kérdésben, mert Mezei Béla az Arany Bika színházát is kibérelte. Kifogásolja továbbá a felebbezés, hogy a pályázatot nem irták ki azokkal a feltételekkel, amelyekkel Mezeinek odaadták a színházat, pedig, ha a kedvezményekkel irták volna ki a pályázatot, akkor több kiváló igazgató is jelentkezett volna. — Tiltakoznak a felebbezők a kedvezmények megadása ellen azért is, mert a város házipénztára s mai vagyoni helyzete nem engedik meg az ilyen kiadásokat. A kedvezményül adott összegek zavart okoznak a költségvetésben, ahol ezek bevételi tételként szerepelnek s a kedvezményekre a kellő fedezetet a közgyűlés nem is jelölte ki.

Művészi szempontokból is kifogásolják a felebbezők a színháznak Mezei részére való átengedését s mindezek alapján kérik a határozat megsemmisítését és azt, hogy a belügyminiszter újabb határozat hozatalára utasítsa a közgyűlést.

A vonatkozó közgyűlési határozat ellen lehető felebbezésnek határideje e hó 19-én, tehát holnap jár le s így a felebbezés a törvényes határidőben érkezett be. A felebbezést ennél fogva a tanács már legközelebb fölterjeszheti a belügyminiszterre, ami hír szerint a keddi tanácsülésből meg is történik.

A király barátja.

Meghalt egy híres angol lord.

A félelmetes halál egyre ritkítja a sorait azoknak, akik VII. Edvárd, volt angol király bizalmasai közé tartoztak és amikor még velszi herceg volt, meghitt környezetét alkották s számos vidám órát töltöttek el vele együtt. Csak a minap halt meg londoni palotájában a nyolcvannégy éves Suffield lord, aki Viktória királynő udvarának egyik legpompázóbb gavaléria volt. A hercegnek ő volt az előfutárja s az általa viselt kabát, mellény és kalap szabását utánozták mindazok, akik adtak magukra valamit. Londonban telivér dzsentiméneknél csak azokat tekintették, akik egészen úgy öltöztek, mint Suffield lord.

A lordot 1872-ben a velszi herceg, a későbbi Edvárd király főudvarmesterévé nevezték ki s a két férfi között rendkívül szoros barátság keletkezett. Állandóan együtt voltak láthatók, amennyiben Suffield lord a királyi herceget minden kisebb és nagyobb utjára elkíserte, sőt 1875-ben együtt tette meg vele az utat Indiába is. A hercegnek trónralépése után is tovább tartott közöttük a barátság, ami különösen is kifejezésre jutott azzal, hogy Edvárd király Suffield lordot a korona főudvarmesterévé nevezte ki. A lord ezt a méltóságot 1901-től 1908-ig viselte.

Emlékirataiban, amelyek nemrégiben jelentek meg, Suffield lord sok érdekes történetet mond el Edvárd királyról s többek között megjegyzi, hogy a negyven év alatt, amióta ismerte, a király ajkáról sosem hallott egyetlen barátságtalan szót, vagy olyat, amely nem volt szeretetreméltó. A lord emlékirataiból valók a következő történetek:

Egy ízben vadászat volt Sandringhamban. Edvárd király birtokán. Az egyik vendéget, egy rövidlátó urat, az a baleset ért, hogy egy fajtlyukot lőtt, ami szigorúan tilos. A király észrevette a nagy nőbarát hírében álló vadász zavarát s mosolyogva megjegyezte:

— Kedves lord, ezuttal lemondhatott volna a női nem körül való közmondásos szerencséséről.

Az alábbi eset bizonyítéka annak, hogy Edvárd király hölgyekkel szemben mindenkor milyen előkelően viselkedett. Amikor a király még velszi herceg volt, Sarah Bernhardt a londoni Gaety-színházban vendégszerepelt. A művésznő óriási sikert aratott s a dicsőség küssé a fejébe szállott. Amikor ugyanis a herceg Suffield lord társaságában a színpadi bejáratnál megjelent, hogy Sarah Bernhardt és társulatának a nagy sikerhez gratuláljon, a heves hőzivatár miatt cilinderét a fején hagyta. Sarah Bernhardt ezt látva, méltatlan-kodva jegyezte meg:

— Semmi kifogásom sem lenne az ellen. királyi fenség, ha hercegi koronáját a fején tartaná, amikor velem beszél, de a cilinderét igazán levehetné.

A herceg mosolygott, mélyen meghajotta magát, levette cilinderét s kezében tartotta mindaddig, míg a művésznővel beszélgetett.

Később pompásan mulatott a művésznő me-rezségén.

Suffield lord életének utolsó éveit egyik birtokán töltötte el teljesen visszavonultan.

Kiütött a tisztesség!

Az új sajtótörvény és az apróhirdetések.

Aki április 12-ike: a sajtó kritikus napja óta az újságok apróhirdetéseinek rovatát figyelemmel kíséri: meglepő dolgot vesz észre. Az új sajtótörvény óta valóságos kiütött a tisztesség — a Levelezés népszerű rovatában, amelynek tudvalevően a kis Amor a postása. Kalandvagyó hölgyek és urak ma csupa tisztességes ismeretséget keresnek. Nincs az a puritán erkölcsbíró, aki most már megelégedéssel ne olvassná az apróhirdetéseket, helyeslően bólintván: — Így már jól van! Lám, lám, az új sajtótörvény egy csapásra helyreállította a közérkölcset!

Ime, egy pár mutatvány, hogy fest most a morál aranykorában a szerelmi posta:

FELTÜNŐ szép, barna, molett, feltétlen tisztességes hivatalnoknő jobb-módu ur tisztességes ismeretséget kéri. Jelige „Fő a diszkréción” a kiadóba.

FIATAL bakfis urleány tisztességes ismeretséget keresem, kit kellemesen szórakoztatnék. „Gentry” jeligére kiadóba.

KERESZTÉNY uri nő tisztességes ismeretséget keresem. Előkelő, szép és jólelkű legyen. Én egy feltűnő szép termetű, huszonhat éves barna fiú vagyok. A legmesszebbmenő diszkréción minden körülmények között biztosítva. Tartalmas válaszokat a kiadói-vatalba kérek „Budán” jeligére.

KEDVES leány tisztességes ismeretséget keres. „Nappal” jeligére kiadóba.

TISZTESSÉGES ismeretséget keresi vagyonszám, idősebb iparosnak, kereskedőnek ur asszony. Jelige „Vidékéről jött”.

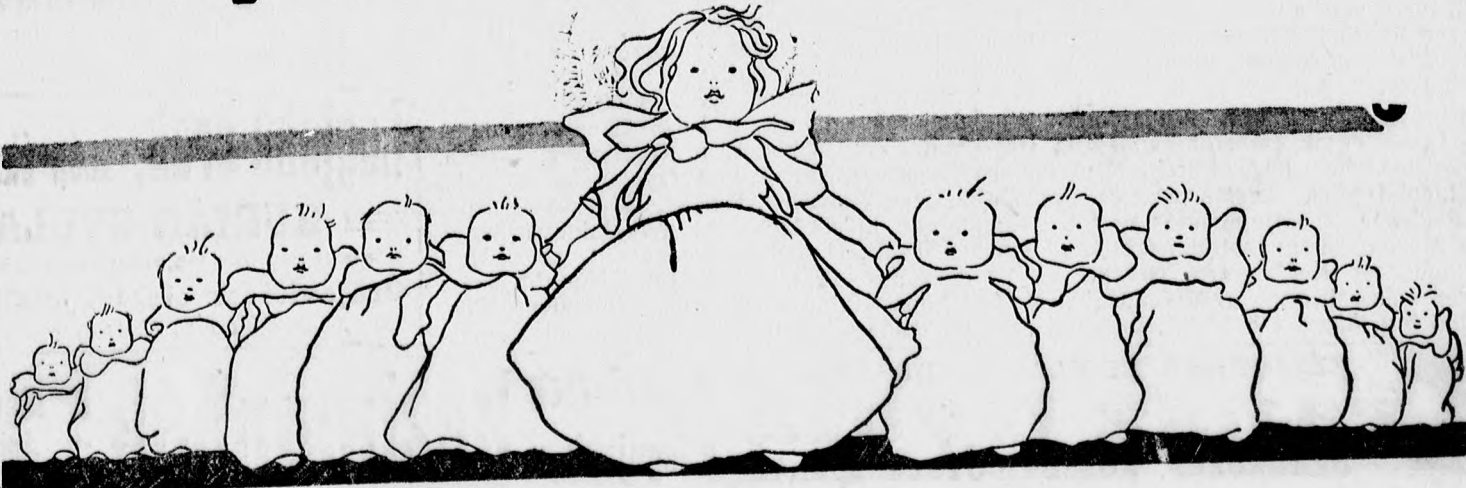
FELTÉTLEN diszkrét, figyelmes fiatal uri ember fiatal, csinos leány állandó tisztességes ismeretséget keresi. Csütörtök 6 óra utáni levelet „Zéró” jeligére 55. sz. posta, poste restante kérek.

IMPONÁLNI tudó, elegáns uri asszony tisztességes ismeretséget keres. Megértő levelet „Wanda 33” jeligével a kiadóba.

NAGYON kövér nő tisztességes ismeretséget keresi középkori uriember. Idő, kor és foglalkozás mellékes. Levelet „Balaton” jeligére kiadóba kérek.

Csak a kérdés, hogy nem származik-e ezután súlyos becsületsértési pör abból, ha valaki egy kisasszonynak azt találja mondani: — No hallja, maga igazán egy tisztességes leány!

Valamennyiünknek kedves tápláléka a Biomalz

Az ál-malomtulajdonos váltói

Letartóztatott szélhámós

A debreceni rendőrség tegnap este előzetes letartóztatásba helyezte *Kerékyártó Sándor* 29 éves bagaméri ács- és molnársegédét, aki a *Tóth Gyula* vaskereskedő-cég kárára furfangos csalásokat és váltóhamisítást követett el. Egy jómódu hajduböszörményi malomtulajdonos nevében mintegy 300 korona értékű árut és százötven korona készpénzt csalt ki a vaskereskedő cégtől. Az ácssegéd üzelméről az alábbi tudósításunk szól:

Április 16-án beállított a *Tóth-féle* vaskereskedésbe egy iparos külsejű, 30 év körüli férfi s *Kerékyártó István hajduböszörményi gőzmalom-tulajdonosnak adta ki magát*. Elmondta, hogy a régi *Tóth-céggel* éveken át összeköttetésben volt s most ismét szeretne vásárlásokat eszközölni — hitelbe. — *Roosz Márton* üzletvezető felvette a rendelést, mely 200 korona értékű gépszijjakról szólt. A vaskereskedő cég nem ismerte *Kerékyártó Istvánt*, ezért telefonon *Cseh Béla* hajduböszörményi kereskedőtől kértek információt a malomtulajdonosról. *Roosz* még személyleírást is adott a vevőről s ez teljesen megegyezett *Kerékyártó István* személyével. *Cseh Béla* kijelentette, hogy a malmos több ezer koronára is hitelképes, mert szorgalmas ember és csinos vagyonnal rendelkezik.

A kielégítő információra a kereskedésben kiadták az árut, amelyet a vevő csütörtökön délben elszállított. Délután egy levelet vittek *Tóth Gyulához*; ebben újabb 100 korona értékű rendelést tett *Kerékyártó*, malomberendezéshez szükséges szijjakról. Az üzletvezető kérdéseire azt mondta a levélvivő, hogy a tulajdonos mulatozás alkalmával a szijjakat elvesztette s most addig nem folytathatják az üzemet, míg a hiányzó részeket meg nem kapiák. Az üzletben hitelt adtak az elbeszélésnek s kiszolgáltatták az árut.

Még aznap este telefonon felhívták *Roosz Márton*t. A malomtulajdonos beszélt a *Kossuth-szállóból* s azt kérte, hogy küldjenek részére 100 koronát kölcsön, mert adósságot csinált s nem tudja kifizetni. Az üzletvezető megmagyarázta, hogy a kölcsönzés üzleti elveikkel ellenkezik, ezért legnagyobb sajnálatukra nem teljesíthetik a kérést. Félóra múlva ismét telefonált *Kerékyártó*, újra pénzt kért, mert nagy bajba jutott. A vaskereskedésben nem akarták a vevőt megharagítani, ezért *Roosz Márton* magához vett 100 koronát s lement a *Kossuth-szállóba*. Ott találta a pezsgőző *Kerékyártót*, akinek átadta az összeget, de váltót kért. A malomtulajdonos az árurol és a kölcsönösszegekről felezeti váltót adott, amelyre aláírta a nevét: *Kerékyártó István*.

Másnap reggel személyesen ment el a malomtulajdonos az üzletbe s kijelentette, hogy rendezni óhajtja a tartozását. — Előbb azonban felvilágosítást kért, hogy miképpen szokás bankoknál kölcsönt fölvenni, mert az *Alföldi Takarékpénztárnál* 2000 korona kölcsönt akar felvenni százezer koronás tehermentes hajduböszörményi ingatlanára.

Az üzletben utbaigazitották *Kerékyártót*, aki eltávozott, de kiszáratva visszatért azzal, hogy nem adják azonnal a pénzt, mivel személyéről felvilágosítást kérnek. Hogy elutazhassék, a cég 50 koronát adott neki költségekre.

Közben a *Kossuth-szálló* tulajdonosa, *Kovács József* egyik emberét kiutaztatta *Hajduböszörménybe*, hogy *Kerékyártó István* felől tudakozódjék, mert a pezsgőző vendég a szállóban 50 korona adósságot hagyott hátra. A szálló alkalmazottja megtalálta a malomtulajdonost, *Kerékyártó Istvánt*, de ez egészen más volt, mint az ő vendégük. Nyilvánvaló lett, hogy a hajduböszörményi ma-

lomtulajdonos nevével visszaéltek s hogy szélhámosság történt.

A szállodai alkalmazott jelentette *Hajduböszörményi* kutatásának eredményét *Kovácsnak*, aki viszont a *Tóth Gyula-céget* értesítette a felfedezésről. *Roosz* üzletvezető vette fel a tudósítást. Alig tette le a kagylót, belépett az üzletbe a vevő, az ál-*Kerékyártó István*, aki további 20 koronát kért kölcsön. *Roosz* bevezette a „malomtulajdonost“ az irodába, feltűnés nélkül mellé ültetett egy segédet, egy másik alkalmazottat pedig az ajtó elé állított, hogy ki ne engedjék a csalót, míg ő egy rendőrrel visszatér. Mikor az üzletvezető a bolt ajtójához ért, egy fiatalemberrel találkozott, aki *Kerékyártó* után tudakozódott. *Roosz* kérdezősködött, hogy hova való a „malomtulajdonos“. A válaszból azután kiűnt, hogy *Bagamér* községben lakik és sohasem volt malma, csak egyszerű molnársegéd.

Az üzletvezető behívta a városháza előtt posztoló rendőrt, aki a tiltakozó *Kerékyártót* bevitte a főkapitányság központi ügyeletére. Az inspekciós rendőrtisztviselő előtt *Roosz Márton* a cég nevében megtette följelentését a szélhámós ellen *csalás és okirathamisítás büntette címén*. A megindított rendőri nyomozás kiderítette, hogy a gyanúsítottat *Kerékyártó Sándornak* hívják, ezelőtt *Hajduböszörményben* lakott s onnan ismerte az igazi malomtulajdonost, aki valamennyire hasonlít is ő rá.

Kerékyártó Sándor töredelmesen beismerte bűneit. A főkapitányságon *letartóztaták* és holnap átkísérik a kir. ügyészség fogházába.

Az időszakos mértékhitelítési központok.

Debreczen és Hajdumegye beosztása.

Az időszakos mértékhitelítések rendjét a kereskedelmi miniszter rendeleti uton újból szabályozta s a vonatkozó rendelkezéseket a *debreczeni* kereskedelmi- és iparkamarának megküldte. A szabályozás több oly hézagpótló intézkedést tartalmaz, melyet az eddigi rendeletek figyelmen kívül hagytak s melyeket épen a gyakorlati élet kívánalmái tettek szükségessé. A rendelet szerint az időszakos hitelítési központokul kijelölt községek két csoportba oszthatnak: az egyik csoportban a 2—2 évi időszakos hitelítés minden páratlan számú évben, a másik csoportban pedig minden páros számú évben eszközöltesik. Több nagy városban így *Debreczenben* is a hitelítés az alábbi csoportosítás szerint részben a páratlan, részben a páros számú évek folyamán tartatik meg. *Debreczen* és *Hajdúvármegye*nek beosztása az időszakos mértékhitelítési szempontjából a következő.

I. csoport: Időszakos hitelítés éve minden páratlan számú év. *Debreczen* thjf. város. I. ker. Csapó-utcai városrész. VI. kerület *Kossuth-utcai városrész*. V. kerület *Varga-utcai városrész* és *Macs, Ondód, Ebes, Szepes, Pacz, Bánk, Fancsika, Haláp, Nagycsere, Pallag* és *Nagyerdő* külsőségek részére. *Hajdúvármegye* területén *Hajdunánás r. t. város*. *Hajduböszörményi járás:* *Felsőjózsa, Hajdudorog, Hajduhadház, Téglás*. Központi járás: *Balmazújváros, Egyek, Hajdusámson, Mikepércs, Tiszacsépe, Vámospércs*.

II. csoport: *Debreczen* thjf. város. (II. kerület. Péterfia-utcai városrész, a III. ker. *Hatvan-utcai városrész*, IV. kerület *Piac-utcai városrész*, a városi szőlő és egyéb kertek, a majorsági földek, a belső legelők, továbbá *Máta, Zám, Ohot, Elep, Kösélyszeg, Czucza, Kishegyes, Nagyhegyes, Gyulai-Macs, Gyulai hegyes, Zelemér, Álomzug, Monostor* és *Apaferdő* külsőségek részére.) *Hajdúvármegye* területén: *Hajduböszörmény r. t. város, Hajduszoboszló r. t. város, Hajduszoboszlói járás: Földes, Hajduszóvát, Kaba, Náduvár, Püspökladány, Tetétlen*. A kereskedelmi- és ipar-

kamara ez alkalommal is figyelmezteti az érdekelteket, hogy fenti kötelezettségeiknek annak idején eleget tenni s ezáltal az üzleti érdekeiket veszélyeztető kihágási eljárásoktól magukat megóvni igyekezzenek.

A „Tisza“ biztosító és jelzálogbank

A „*Tisza*“ *biztosító és jelzálogbank* cím alatt husvétii számunkban *Grünwald József* volt debreceni lapszerkesztő ur tollából cikket közöltünk, mely ezen első és mindmáig egyetlen vidéki biztosító intézet alapításának, működésének és bukásának történetét igen érdekes és élvezetes módon ismertette. A cikk utolsó mondataira vonatkozóan ma *Szilágyi Imre* debreceni ügyvéd urtól a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A *Debreceni Független Ujság* f. é. 88. számában *Grünwald József* névaláírással „*Tisza*“ *biztosító és jelzálogbank*“ cím alatt egy közlemény jelent meg, amelyet, minthogy az ünnepek alatt távol voltam, csak most olvastam el.

Ennek az újságcikknek az utolsó bekezdésében szóról-szóra a következők foglaltatnak: „*A Tisza* biztosító társaság ezek után már további kísérletezésekbe nem bocsátkozott, hanem gyorsan határozott az intézetre a csőd iránti kérvényt benyújtotta, melyet a bíróság elrendelt, kinevezvén csődtömeggondnokát, *Szilágyi Károly* debreceni ügyvédet. A csőd kevés híján husz évig tartott s ez idő alatt a csődvagyon teljesen felemészlődött. Ez volt rövid szavakba foglalt története a *Tisza* biztosító és jelzálogbanknak“.

Nem teszem fel a cikk írójáról, hogy boldogult testvérem, *Szilágyi Károly* csődtömeggondnoki ügy- és vagyonzkezelésének a korrektségét lett volna szándéka a közleményben kétségbe vonni, azonban azzal a kifejezéssel szemben, hogy „a csődtömeg teljesen felemészlődött“, elhalt testvérem reputációja érdekében mégis kötelességem kijelenteni, hogy a csődeljárás irataiból kétségtelenül kitűnik, hogy *Szilágyi Károly* csődtömeggondnok a *Tisza* biztosító társaság csődügyét is a legnagyobb pontossággal és a legmesszebb menő pedanteriával kezelte és folytatta le, a csődvagyon pedig nem „emésződött fel“, hanem 1889-ben felosztás is történt a csődben és pedig 17 % quotával.

Kérem a tekintetes Szerkesztő urat, hogy jelen soraimnak becses lapjában helyet engedni szíveskedjék.

Debrecen, 1914. április 18.

Teljes tisztelettel
Szilágyi Imre,
ügyvéd.

A levélben foglalt kívánságot annyival nagyobb készséggel teljesítjük, mivel a szóban forgó közlemény jeles írójának valóban nem volt egyéb célja, mint hogy *Debreczennek* sokáig emlékezetes intézményének történetét ismertesse és teljesen távol állott tőle az a gondolat, hogy néhai *Szilágyi Károly* emlékét megbántsa.

Legjobb órák, szép ékszerek

== KURIÁN GYULA ==

Órák és ékszerésznél legjutányosabban kaphatók

Órajavítások olson, jótállással.

Tanuló felvétetik.

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ.
Krausz Gyula
DEBRECZEN, KOSSUTH-ÚTCA 3. SZÁM.

Megérkeztek a legújabb :: **kézimunkák** a legolcsóbb :: árban. ::
TELEFON 288. SZÁM

Uj törvény a részvénytársaságokról

Vargha államtitkár kassai jelöltsége.

Budapesti tudósítónk jelenti: A kassai nemzeti munkapárt ötven tagú küldöttsége ma délelőtt megjelent a kereskedelemügyi minisztériumban Vargha Gyula államtitkárnál, hogy följánlja neki Kassa város képviselői mandátumát. A küldöttség nevében Kazinczy Gyula udvari tanácsos, a kassai nemzeti munkapárt elnöke kérte meg Vargha Gyulát a jelöltség elfogadására. Az államtitkár elfogadta a jelöltséget és beszédében a többi közt ezt mondta:

— Azt talán mondanom sem kell, hogy a hatvanhetes politikának vagyok határozott híve. Ezen az alapon építettük föl a modern Magyarországot, ez az alap biztosítja továbbra is hazánknek békés fejlődését. A hazaszeretet és nemzetünkhöz való hűség, igen tisztelt uraim, nem az üres szavakban, nem a függetlenség meddő hangoztatásában, hanem zajtalan, szívós, kitartó munkában, a kultúránk emelésében, anyagi és erkölcsi erőnk gyarapításában áll. Ennek a munkának elsőrangú harcosa a kereskedelmi miniszter ur, ennek a munkának kívánok én is hűségesen, becsületesen szerény munkása lenni.

Az államtitkár beszédét a küldöttség tagjai több ízben szakították félbe lelkes éljenzéssel és helyesléssükkel. Vargha Gyula ezután kezét fogott a küldöttség tagjaival és hosszabb ideig elbeszélgetett velük.

Károlyi második amerikai utja.

Clevelandből táviratozzák: Károlyi Mihály gróf az Amerikában tapasztaltakkal legteljesebben megelégedve, Clevelandban kijelentette, hogy másodszer is meg fog jelenni Amerikában, alighanem július közepén. Ez alkalommal, mint mondotta, arra számít, hogy a képviselőtársai közül elkísérik Bakonyi Samu, Beck Lajos, Eitner Zsigmond, Héderváry Lehel, Kobek Kornél, Lovász Márton, Palugyai Móric, Urmánczy Nándor, Zlinszky István és a függetlenségi párt nem képviselő tagjai közül Buza Barna és Halász Lajos. Júliusban a függetlenségi párt képviselőinek jelenlétében alakítják meg az „Amerikai Magyar Nemzeti Unió“-t, amelynek központja

Newyorkban lesz. Az egyes kerületek központjai: Washington, Chicago, Cleveland, Pittsburg és Filadelfia lesznek.

Uj részvénytársasági törvény.

Az igazságügyminisztériumban mostanában a részvényjog, a részvénytársasági törvény revíziójával és kijavításával foglalkoznak. Az új részvénytársasági törvény már legközelebb minisztertanács elé kerül és a minisztertanács fogja eldönteni a javaslatnak törvényhozás elé kerülő formáját.

Az új részvénytörvény megszerkesztésével Kunz Ödön dr. egyetemi magántanárt, a minisztériumba beosztott ügyészt bízták meg. Kunz dr. azonban most beteg és ezért a törvény löterjesztése némi halasztást szenved.

Az eddigi állapothoz képest körülbelül a következő pontokban fog megváltozni a részvényjog: Elsősorban is a részvénytársaságok alapításánál nagyobb biztonságot igyekeznek majd elérni. Nagyobb tőkét fog követelni az új részvénytörvény és intézkedik, hogy ez a tőke valóban rendelkezésre is álljon. Az eddigi megkövetelt 30 százalékos befizetésnél nagyobb részletet kell lefizetni az alapításkor és a fennmaradó hányad jegyzésénél is garanciákat követelnek, hogy ez a rész is biztosítva legyen.

Azonkívül állami vagy bírósági revizorok lesznek, akik bármikor megtekinthetik a könyveket és ügykezelést, esetleg meglepetésszerűen is, és a tapasztaltakról jelentést tesznek.

Továbbá intézkedik az új részvényjog a bíróság felügyeleti jogkörének szélesebb körre való kiterjesztéséről. Igyekezni fognak megvédeni a kisebbség jogait is és az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjaira nagyobb személyes felelősséget hárítanak.

— Igen sok sörivőnek állandóan aranyere, szívdobogása, mellszorulása van, fáj a dereka, szédül, a hányás erőlteti, végbélvérzése és fájdalmas vizelő ingere szokott lenni. Ígyunk naponként éhgyomorra egy pohár természetes **Ferencz József**-keserűvizet, s mindig könnyű székünk lesz; sok esetben ez az eljárás teljes gyógyulást eredményez, de mindenkor kellemes megkönnyebbülést okoz. Varrentrapp dr., frankfurti orvos, titkos tanácsos, a németbirodalmi közegészségügyi hivatal tagja, megállapította, hogy a **Ferencz József**-viz rendkívül gazdag kén-savas sótartalmánál fogva különösen oly betegeknek ajánlatos, kiknek gyomrába csak kevés folyadék szabad jutni. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és fűszerüzletben.

Irodalom

(-) **Városi Szemle.** A dr. Harrer Ferenc és dr. Thirring Gusztáv szerkesztésében megjelenő, elismerten magas színvonalu folyóirat most megjelent januári és februári együttes száma a következő értékes tartalommal jelent meg: Ágoston Péter: A közigazgatási eljárás alapelvei. — Dr. Szabó Sándor: A közegészségügy fejlesztése. — Dr. Szemenyei Kornél: Idegenforgalmunk emelése. — Dr. Teleky Géza: A művelődéstörténeti múzeum problémája és a Fővárosi Múzeum. — Közlemények: Dr. Rácz Gyula: Az országgyűlési képviselőválasztó kerületek. Dr. Szokolai Leo: Vagyntalan elmebetegek jogvédelme a székesfőváros arvaszékénél. Dr. Bencze Adolf: Jövedelem- és vagyonadó egyesítése. — Dr. Ernyei Ödön: Az élelmszer ellenőrzés Ausztriában. — E közleményekhez gazdag „Hazai és Külföldi Szemle“-rovat is csatlakozik. — A „Városi Szemle“-előfizetési ára egész évre 20 korona, egyes szám 2 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest székesfőváros statisztikai hivatala, Budapest IV. Váci-utca 80. szám.

Levél Mirjámhoz

*

Kisasszonyom,

nem tudom, hogy jutott Ön-höz ez a buján zenélő, sejtmesen omló keleti név, amelyet olvasva II. Ramses király egyiptomi udvarába álmodom magamat. Károly mutatott be Önnek a Hungáriában, sokat mondóan mosolyogva és csettintve a nyelvével, mint a gourmandok, mikor pikáns ételekről beszélnek.

— Ah, sóhajtotta Károly, Egyetomból jött, milyen illatos és hogy szelel. Mirjám-nak hívják. . . . Mirjám, Mirjám — zenélt a fülemben a neve, valamikor diákkoromban verseket irtam Ön-höz és most a kávéházban közvetítik Önt. Hogy változhatott ennyire meg. Gondos édes anyja kiengedte a szárnyai alul. Felügyelet nélkül kávéházba jár, áruba bocsátja magát és eltökölva a származási helyét, egyiptomi hercegnőnek öltözve, török fátyollal és aranyozott végtagokkal kínálja magát a mohó férfinépek.

A régi emlékek engem is szíven csókolnak, Mirjám, és megvettem Önt. Bevallom, nem egyet az Ön lényéből, tizedmagával vettem meg, egy egész háremet. Mert lássa Mirjám, így változnak az idők. Valamikor elég lett volna Ön egyedül, ma, ma már öregszünk és a régi tüzet csak tizedmagával bírja meggyújtani és ezt is csak azért, mert illatos és csak akkor, ha szelel.

Megvettem tehát egy egész háremet. A fényképe ott van a dobozon, de ah, hogy megváltozott Ön, az alatt a tíz év alatt, mi-alatt megszűntem Ön-höz verseket írni. A haja szőke volt akkor, most fekete, a szeme kék volt, most fekete, az orra lágyan hajló, most pisze, a szájának vékony vonala helyett a mai fényképén erős metszésű husos ajkakat mutat. És bocsásson meg, hogy őszinte vagyok, a nyaka — ha jó a fénykép — irtózatosan megnyult. Tíz év előtt finoman hajló vonalban, kecsesen futott a bluzába a nyaka, de most, ahogy a török fátyol látni engedi, 180 centiméter hosszú Loreley-nyaka van.

Mirjám, édes Mirjám, ne ütközzék meg a kritikámon, szomorú kötelességet teljesítek én ezzel. De kötelességem, mert hisz amikor Ön az én eltemetett verseim mögül a közélet terére lépett, el kellett készülnie a kritikára. Nos, hát én tovább is mentem, kivettem Önt a dobozból és rágyújtottam. Mirjám, Ön könnyen tüzet fogott (miért nem tette ezt tíz évvel ezelőtt), Mirjám, Ön megcsalt (ah, tíz évvel ezelőtt is megtette), megcsalt, mert én egyiptomi hercegnőnek véltem és Ön közönséges szász hercegi vérből való (Prince-szász) csak egy kis ópium-injekciót kapott. Mirjám, a mi utaink szétváltak, feledjen el, mint amily könnyen tíz évvel ezelőtt elfelejtett. Mirjám, mi nem füstölünk többé egymás szemébe. (dux)

— **A politikai események.** A képviselőház szünete már csak három napig tart. Kedden tartják a szünet utáni első ülést, amelynek egyetlen tárgya az ülészak bezárásáról és az új ülészak megnyitásáról szóló királyi kézirat felolvasása lesz. Ezután elhatározza a Ház az új ülészak első ülésének időpontját, amely ülésen megválasztják az alnököket, a jegyzőket és a bizottság tagjait. A főrendiház is kedden és szerdán tartja szünet utáni első ülését.

URANUS

Korona-Passage
Telefon 3-28.

Ma vasárnap utoljára
A SZENZÁCIÓS UJ MŰSOR!

8. AZ OSTERGÖTLANDI KÉM

Szenzációs svéd katonai dráma 3 felvonásban.

1. Zene.
2. Fesztői tájképek. Természeti felvétel.
3. A BEKEPIPA. Indus dráma.
4. A 9 éves mis Ovis osodás mutatványa. Artista kép.
5. A osoda kabát. Komikus.
6. Gimpli mint néger. Bohózat.
7. Füstbe ment törv. Humoros.

ELŐADÁSOK kezdete ma vasárnap d. u. 3 órá-tól 5-ig mérsékelttel leszállított helyárrakkal. 5 órá-tól rendes helyárrak. Minden kép után van be-menet. Utolsó előadás 10 órá-tól.

HETFŐN — KEDDEN — SZERDÁN

április hó 20-án, 21-én, 22-én

A Bolermó-család.

Francia bohózat 2 felvonásban.

A Iószereplő a közkedvelt Móricz.

Bretagne szépe.

Társadalmi zsetkép 2 felvonásban.

A Iószereplő Mme Robinne, Páris
legszebb asszonya.

És a kiváló kísérő műsor !!

Szt. Lukács-**Kristály** forrás **ásványvíz**
fürdői

a világ legerjedtebb és legjobb üdítő vize.
Debreczeni főraktár **KOZPONTI DROGERIA**
városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják.
Kapható minden fűszerüzletben.

Lángtengerben és tűzözönben a vaggongyár

Éjszakai riadalom a városban — Ég a vaggongyár! — Hogy támadt a tűz — Százhatvan vaggon elégett. Tűz a Homokkertben. Három sebesült

Három millió korona kárt okozott a tűzvész

Ma éjjel negyed 12 órakor a város éjszakájának egyhangú csendességét fájdalmasan riasztó, meg-megujuló, rémesen vontatott bugás korbácsolta fel. A halálra sebzett elefánt bődülhet így fel, ilyen kilométereken keresztül süvítő vészes bugással. Csakhamar riasztó kongással csaptak rá a félrevert harangok és a gyári vész-kürt bugása összevegyülve rettenetes ráverő harangkongással, valami ijesztően félelmetes hanghullám-hegyeket görgettek a megremült város fölött. Legelsőnek a kávéházak népe tódult az utcára s csakhamar, mint a szélvész, futott keresztül a városban a rémes hír:

— **Ég a vaggongyár.**

A vármegyeháza teteje fölött egyszerre vörösen gomolygó füstfelhő jelent meg. A felhő egyre nőtt és éjszaka 12 órakor felfelé csapó tüzesőjével bevilágította a délkeleti égboltozatot.

A sötétes mellékutcából riadt csoportok futkárostak elő és siető lépésekkel megindultak a Kossuth- és a Szent-Anna-utcákon.

A lángtenger alatt.

A vaggongyár bejáróját rendőrök állják el. Csak vaggongyári munkás, tisztviselő, katonák és tűzoltók mehetnek be. A bejárathoz legközelebb eső térségre, a melyet nem kell féltetni attól, hogy a tüzyelvvel átsapathatnak rá, körülbelül húromszáz petróleummal telt hordót gördítettek át. Ezeket a hordókat a raktárakból hordták sietve ki, nehogy beléjük kapjon a láng. A sötét épületek között vagy ötszáz lépést kell megtenni, amikor szemtől-szembe kerülünk a lángokban álló épületekkel. Mint egy petróleummal leöntött fabódé, olyan mohó, piros és kékes lángok csapnak fel az épületekből.

A kocsijavító és tisztító raktárak öt osztálya ég. Kétszáz méter hosszúságban lövelnek a tetőkön felfelé, az ablakokon, ajtókon kifelé a lángnyelvek. Káprázatos színjátékot mutatnak a vad mohósággal mindent felfaló lángok. A tetőzetből, amely kátránypapírossal fedett, kékesen lobog felfelé a láng és mint óriási lángoló könyecseppek, csurog a tetőről lefelé a meggyuladt szurok. Az egész, szinte beláthatatlan épületlétomb, mint egy óriási kemence ég. Hogy mit emészt belől, azt látni nem lehet. Csak izzó, pirosan gomolygó lángtengert látunk, amely minduntalan új szikrafelhőt dob fel az égre.

Egyszerre, mint egy éles sikoltás, az egyik épület tetőzetéből hatalmas, kupalaku lángnyelv fut az égnek, mintha keresztül akarná szurni. A következő pillanatban mennydörgő robajjal berogy a tető, rondt.

**Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban**

szikrázó csillagtengert okádva az ég felé. Azután a következő épület tetejét gyújtja ki vad lánggal a tűz és a 200 méteres épületen végig egy izzóan tündöklő, felesapó, pirosan lobogó tűzutcát vágnak a lángok. Az ablakok vasrácsa, a nehéz vasajtók, mint szivenlőtt emberek buknak ki az épületekből és a földön tovább izzanak. Néhol olyan káprázatos az izzó tűzoszlopok, hogy nem lehet beléjük nézni és száz méternyire türehtetlenül sütnék. Feledhetetlenül borzalmas az erejük, az emberek csak állanak és szivszorongva bámulják. Mindenfelé csak tűz, tűz és láng, és egetverő lángoszlopok.

Az elhamvadt kocsik.

Két órakor csendesedni kezd a tűz, amely megkímélte a kocsiraktárral szomszédos asztalos-, famegmunkáló- s kárpitos-műhelyeket. Ezeket az osztályokat állandóan vizsugárral árasztották el és csak ennek köszönhető, hogy a több százezer korona értékű műhelyek nem lettek a pusztító veszedelem martalékai.

Az égő kocsiosztállyal szomszédos III. számú stabil géposztály épületét, amely milliókat ér, szintén állandóan locsolták.

Az elhamvadt kocsiosztály teher- és személykocsik készítésére és szerelésére szolgált. Ebben az osztályban a tűz kitörésekor 160 kocsit, 90 személy és 70 teherkocsit volt beraktározva. Ezekből a kocsikból mindössze ötöt tudtak kihuzni, a többi odaveszett.

A tűz, mint fentebb írtuk, a fényező-műhelyben keletkezett. Az osztálynak ez a része a múlt évben épült s üveg tetőzete volt. Az üveget tartó vastrapéz faoszlopokkal volt alátámasztva s ezekre az oszlopokra harapózott át a szekrényben keletkezett tűz lángja. Az oszlopok száraz fája rohamosan égni kezdett és az üveg-lemezek egymásután pattantak el. A nyiláson szerteröppenő szikrák pillanat alatt lángba borították a kocsiosztály kátránypapír tetőzetét, amitől az egész faalkotmány csakhamar meggyuladt.

A kocsiosztály faoszlopai a talapzatig lángba borultak, a fényező-teremhez legközelebb álló II. osztályu személykocsi kigyuladt és a hozzákapcsolt vaggonok is égni kezdtek.

2.500,000 korona a kár.

Az elhamvadt épületrészt és a bennégett teher- és személyszállító kocsik elpusztulásából mintegy két-két és fél millió kára származott a magyar államvasutaknak. Ez a horribilis összeg a következőképpen oszlik meg:

A légett 70 darab teherkocsi darabonként 8000 korona — ára 560,000 korona. A 90 személykocsi darabonként 25,000 korona — ára megközelítőleg 2.250,000 korona. Az épület értéke pedig meghaladja a 1.000,000 koronát.

Nagy kár származik ezenkívül a pusztulás folytán az üzemi fennakadásból is.

Mérhetetlen káruk van a munkásoknak is, akik közül körülbelül 280 munkás marad most hosszú időre kenyér nélkül és munkaeszközeiket is elvesztették, mert szerszámaik bennégték a tűzben.

Három sebesült.

A borzalmas tüzesetnek három sebesültje is van. Névszerint Matura Ferenc, Diószegi Sándor és Erdélyi Antal napszámosok. Valamennyien mentés közben kapták sebeiket.

Matura Ferenc amikor ugyanis a fényező osztály bezárt irodájába akart bemenni, hogy az iratokat megmentse s ezért az ablaktáblákat bezuzta s ekkor az üvegszilánkok és éles vasdarabok csúklóját összevágta.

Diószegi és Erdélyi hasonló körülmények közt szenvedtek égési, zuzott és tépett sebeiket.

Mindannyiuk sebeit a mentők kötötték be, akik a tűzoltósággal együtt idejekorán kivonultak. A sebesülteket a hórházba szállították.

A katonaság a tűzvésznel.

A tűz kitörése alkalmával a gépjavító műhely gépházának vészpisját szólaltatták meg, majd a gőzkürttel jelezték a veszélyt. Az éjszakában rémesen hangzott a vészkiáltás folyton bugó hangja, amelybe csakhamar belevegyült a Kossuth-utcai református és a görög katolikus templom harangjának vészjelző kongása.

A veszedelem színhelyén elsősorban a Pavillon-laktanya készsége futólépésben jelent meg. Nem sokkal később alarmirozták a laktanya legénységét s a 39. és 61. gyalogezred katonái a bennlakó tisztekkel együtt nyomban kivonultak. Megjelent a helyszínen Stadler István honvédezered is. Értesült a veszedelemről a csendőrség is, amely teljes számban kivonult s rövid idő múlva vágatva megérkezett egy osztály huszárság. Kivonult teljes létszámban Rostás István főkapitány, Ozory István rendőrkapitány és Harsányi Imre dr. fogalmazó vezetésével a rendőrség is.

Kigyulladt a Homokkert is

A hatalmas tömegben röplő tüzecsóvák, amelyeknek szikrái egészen a vármegyeház tetejéig szállottak el, a Homokkertben a Szoboszlai Papp István-utcán két egymástól távol álló házat is fölgyújtottak s a két ház porig égett.

A máv. kára nagyrésztben megtérül biztosítás útján.

Hogy támadt a tűz?

A vaggongyárnak állandó tűzörsége van, amelynek Alberti Nándor a főparancsnoka. Éjjelenként négy tűzoltó teljesít szolgálatot. Ma éjjel háromnegyed 11 óra után Major János tűzör észrevette, hogy a fényező-teremben tűz csapott fel. Társaival berohant s látta, hogy a ruhaszekrény ég. Betörték a tüzcsoport ablakát, kinyitották a tömlőket, de minden késő volt, a tűz veszedelmesen nőtt. Jelentették a veszedelmet Fazekas Sándor szakaszparancsnoknak, aki Albertihez futott s alarmirozták az egész tűzörséget, majd telefonáltak a tűzoltókhoz, azután pedig a gépházából megadatták a tűzjelet. Mire azonban a tűzoltóság kivonult, az öt osztály menthetelen volt, most már csak a szomszédos épületeket locsolták, hogy így lokalizálják a tüzet.

Hogy a ruhaszekrényben miképpen támadt a tűz, azt a megindító vizsgálat van hivatva kideríteni.

Szigoru szabott árák mellett szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhercekdűnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Hajdu

Négy k

A belü vármegyét amelyet a népszámláltott adatai térium. E k amelynek n sen 15,786 vetkező:

I. A haj

S z é k lsztók szá Hajduböszö 911. Össze

II. H

S z é k tók száma házon 926, Összesen 4

III. Ha

S z é k választók s duszoboszló bán 1041, 372. Össze

IV.

S z é k tók száma udvaron 61 lenen 253, A szá központi v időben fogl gezni.

* A M

h á z i r o nap, vasár zsonék, „A gyike drág szerzőjének toniá“t. E mely bővel helyzetekb nyével az hallgatóság lenetre fok zeti-Szinhá kerül szinr tatták és a sel és szer káját, amin juthat oszt sége nálun kus végü d királynét F jost Fehér vész, kiket szeretetéb nak e dara játszottak kalmuk ny geiket és te mondhatjuk mert ily k kalmuk a minden m szenzáció mely ebben fordul, fon lassin és F

Leves

Hajdúvármegye választókerületei

Négy kerület — 15,786 választó

A belügyminiszter a napokban Hajdúvármegyéhez is leküldte azt a kimutatást, amelyet statisztikai hivatalnak az 1910. évi népszámlálásának eredményeiből összeállított adatai alapján készített a belügyminisztérium. E kimutatás szerint a vármegyében, amelynek négy választókerülete lesz, összesen 15,786 szavazója lesz. A beosztás a következő:

I. A hajduböszörményi választókerület.

Székhely H. b ö s z ö r m é n y. A választók száma Alsóújváron 29, Felsőújváron 32, Hajduböszörményben 3058, Hajdudorogon 911. Összesen 4030.

II. Hajdunánási választókerület.

Székhely Hajdunánás. A választók száma Balmazújvároson 894, Hajduhadházon 926, Hajdunánáson 2144, Tégláson 156. Összesen 4120.

III. Hajduszoboszlói választókerület.

Székhely Hajduszoboszló. A választók száma Hajdusámsonban 332, Hajduszoboszlón 1746, Hajduszováton 513, Kabán 1041, Míkepercse 282, Vámospercse 372. Összesen 4286.

IV. Nádudvari választókerület.

Székhely Nádudvar. A választók száma Egyeken 322, Földesen 761, Nádudvaron 616, Püspökladányban 1238, Tetélen 253, Tiszacsegén 260. Összesen 3450.

A szavazókörök megállapítását az új központi választmány megválasztásával egy időben fogja a vármegye közgyűlése elvégezni.

Színház

* **A Mária Antonia premierje.** (A színházi iroda jelentése.) A színház holnap, vasárnap este mutatja be Szomorú Dezsőnek, „A nagyasszony“, a „Bella“ a „Györgyike drága gyermek“ stb. művek kiváló szerzőjének legújabb művét, a „Mária Antonia“t. Ez a nagyhatású történelmi dráma, mely bővelkedik a pompásabbnál-pompásabb helyzetekben, erős drámai liúktető cselekményével az első perctől az utolsóig lefogja a hallgatóság érdeklődését és azt jelenetéről jelenetre fokozza. A darab a budapesti Nemzeti-Színházban állandóan zsúfolt házak előtt kerül színre. Nemrégiben Bécsben is bemutatták és a bécsi közönség olyan lelkesedéssel és szeretettel fogadta a magyar író munkáját, aminő csak a legnagyobb mestereknek juthat osztályrésziül. A darab külön érdekessége nálunk, hogy Mária Antonia, a tragikus végű osztrák főhercegnőből lett francia királynét Halassi Mariska, férjét XVI. Lajost Fehér Gyula játssa. A kiváló két művész, kiket a debreceni közönség már régebben szeretetébe fogadott, olyan szerepekhez jutnak e darabban, amelyet még nem is igen játszottak az idei szezomban. E darabban alkalmuk nyílik ragyogtatni művészi képességeiket és tekintettel a rövid hátralevő időnyre mondhatjuk, hogy ez bucsufelléptük lesz, mert ily kiváló alakítást már nem lesz alkalmuk a közönségnek nyújtani. A darab minden momentuma egy érdekesség, egy szenzáció és minden, a legkisebb szerep is, mely ebben a nagykonceptiójú drámában előfordul, fontos feladatot ró az előadókra. Halassin és Fehéren kívül a többi főszerepet

Kassai, Nagy, Uti Gizella, Szentiványi Gitta, Payer Margit, Rónai, Madas, Kormos, Szalai, Sz. Nagy és Vándory játsszák. A vasárnap esti bemutató kisbérletes, melyre földszinti és elsőemeleti páholyok, továbbá elsőrendű támlásszékek is kaphatók már az első soroktól kezdve.

* **A Kinetofon Debrecenben.** Edison csodás találmánya, a Kinetofon ma ismét vendégszerepelt Debrecenben. Az „Uárina“-színház mutatta be nagy közönség előtt a legnagyobb siker mellett. Ma még tökéletesebb és simább harmóniában mozognak és beszélnek a képek, mint mikor legutóbb láttuk. Ennek az érdeme mindenestre a kitűnő főgépész, Rivnák Jánost illeti, aki nagy szakértelemmel kezeli a Kinetofont. A kineofonnak a műsora ez idő szerint három pompás számmal bővült. Egy kabaré-számmal, mely meglepően sikerült, a Faust egy megkapó részletével és a Carmen pompás számával. Általában annyira megragadja a nézőt ez a csodálatos emberi találmány, hogy feledhetetlen benyomást tesz mindenre, aki megnézi. A beszéd, az ének és hang tökéletesen egyezik a mozdulatokkal és a beszélő, zenélő, éneklő filmek teljes illúziót nyújtanak.

* **Vasárnap délután „A kiskirály“.** (A színházi iroda jelentése.) „A cigányprimás“ és a „Tatárjárás“ jeles szerzőjének legújabb operettje, „A kiskirály“ kerül színre holnap, vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal. A kiváló operett slágerei: a „Huzzad csak kivilágos virradatig!“, a „Jaj mamám!“ most is azt a frenetikus hatást fog-

ják a közönségből kiváltani, mint az eddigi előadásokon. A főszerepeket most is Borbély Lili, Nagy Aranka, Kassai, Oláh, Rónai, Szalai és Madas játsszák.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, április 19-én prédikálni fognak: a Nagytemplomban Boér Károly vallástanár, a Kistemplomban 9 órakor Bagoly Bertalan s.-lelkész, 11 órakor Konrad Zoltán s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Demeter Gyula s.-lelkész, az Árpád-téri templomban Pánczél Jenő s.-lelkész, délután Pinkóczy Gusztáv hittanhallgató, az ispotályi templomban Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Könyves Tóth Kálmán lelkész.

Vasárnap délután öt órakor a főiskolai oratóriumban vallásos estély lesz.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt tíz órakor Somogyi Pál hittanhallgató prédikál.

— **A tiszántuli egyházkerület közgyűlése.** A tiszántuli református egyházkerület elnöksége a tavaszi gyűléseket következő sorrendben tűzte ki: Május 18-án a népiszkolai tanügyi-bizottság, Május 19-én délelőtt a középiskolai és jogakadémiai tanügyi-bizottság, Május 19-én délután a pénzügyi-bizottság, Május 20-án délelőtt a főiskolai igazgatótanács tartják üléseiket. A közgyűlés június 3-án veszi kezdetét. Összeesik ezzel az új református főgimnázium felavatása, mely nagy ünnepség keretében fog lefolyni.

— **Negyedszázados lelkészi jubileum.** A bihari református egyházmege tegnapi közgyűlésén meleg ünnepeltetésben részesítették Sulyok István esperest, aki most töltötte be lelkészi működésének 25-ik évét. Bary József világi elnök szép beszédben üdvözölte a kiváló lelkészt, aki meghatva köszönte meg az ünneplést.

— **A herceg nem tetszett a hercegnőnek.** Berlinből táviratozzák: A „Vossische Zeitung“ pétervári tudósítója jelenti, hogy Károly román hercegnek a cár leányával, Tatjana nagyhercegnővel való házassága meghiúsult, mert a herceg nem tetszett Tatjánának. Károly herceg ősszel ismét Pétervárra utazik, ezuttal azonban a cár második leányához megyen háztüznézőbe.

— **A fiatalok otthona.** A debreceni Patronage Egyesület felügyelete alatt álló fiatalok otthonát május hó elején óhajtja megnyitni és a közforgalmaknak átadni. Az Egyesületnek azonban nincsen elég anyagi ereje ahhoz, hogy ezen otthonokat, melyek a közszükségletet hivatottak pótolni, minden szükséges kellekekkel ellássa és felszerelje. Miért is intéző-bizottságának folyó hó 14-én tartott ülésének határozatából azon tisztelet- és bizalomteljes kéréssel fordulok a mélyen tisztelt nagyközönséghez, a jószívű és kegyes adakozókhoz, hogy ezen otthonok céljaira a házukban már nem szükséges, használaton kívül lévő butorneműek, ágynemű és vászonneműeket ingyenesen vagy igen méltányos áron felajánlani és ebbeli értesítésüket az Egyesület titkárához, Fodor Emilhez (Állami gyermekmenhely, Telefon szám 161.) szóval vagy írásban eljuttatni méltóztatásuk.

— **„Páris lángokban.“** Gustave Geffray „D Apprentie“ című regényéből készült világhírű színes felvételt máttól kezdve minden előadásnak a keretében bemutatja az Apolló.

Apollo

Vasárnap
Hétfő
Kedd
Szerda

A kinematografia csodája!

Páris lángokban.

Jelenetek: Gustave Geffroy „L'Apprentie“ című regényéből 6 részben.

Legközelebb általános közkívánatra

RABLÉLEK.

Minden előadás keretében

THURY ELEMÉR

a debreceni színház v. kedveno művészének személyes konferálásával.

Rendes helyárrak-

Jegyek előre válthatók naponta a színházi pénztárnál.

Levesek,

mártások,

főzelékek stb.

Csak a „MAGGI“ névvel és a keresztcsillag védjegyvel a valódi!

kitűnő, erőteljes ízt kapnak, ha azok elkészítéséhez

MAGGI-féle

húsleves-kockából

előállított húsleveset használunk.

Darabja 5 f.

— **Ékszerabló gróf.** Párisból táviratozták: Tegnap reggel hat embert letartóztattak abban a pillanatban, amikor egy ékszerész üzletéből 400,000 franknyi ékszer akartak ellopni. Köztük van az 1869-ben Berlinben született Montglas gróf, akit Spanyolországban, Olaszországban és Angliában elkövetett számos lopás miatt régen keresnek. Montglas Emánuel gróf negyvenöt éves, Bajorországban született és évek óta együtt élt egy Schumanné nevű asszonnyal, egy osztrák katonatiszt elvált feleségével, akit mindig a feleségének adott ki. Montglas azt mondja, azt mondja, hogymfwy á!5 cmwfy snrdeta hogy testvére Sorlehner bárónak, a porosz gazdasági miniszternek sógora. Párisban a Washington-szállóban lakott, ahol letartóztatták kedvesét, Schumanné asszonyt.

— **A tökéletes beszélő, éneklő és zenélő mozi** ma látható utoljára az Urániában.

— **Nyomatvány-kiállítás.** A debreceni könyvnyomdászok szakkörének tagjai a rajztanfolyamuk sikeres bevégezése alkalmából május hó 1-én a fémipari szakiskolában kiállítást rendeznek. Ezen a kiállításon egyidejűleg lesznek bemutatva a helybeli nyomdácégek által készült modern nyomtatványok, melyre már most felhívjuk az érdeklődők figyelmét. A tanulságos kiállítás teljesen díjtalanul megtekinthető.

— **Öngyilkos önkéntes.** Szolnokról táviratozzák: Füleky Lajos vadászönkéntes meglátogatta Szolnokon lakó szüleit. Szabadságideje leteltével azt mondta szüleinek, hogy visszautazik Dél-Itáliába, de apja másnap Budapesten találkozott vele. Apja kérdésére elmondta, hogy lekészt a vonatról és azért maradt Budapesten. Innen azonban visszautazott ismét Szolnokra, ahol az állomás közelében lévő Erzsébet-szállóban szállt meg. A szállóból levelet írt egy rendőrtisztviselő barátjának, melyben bejelenti, hogy öngyilkos lesz. Mire barátja kiért a szállóba és felnyitatta Füleky szobáját, eszméletlen állapotban vértócsában heverve találta. Füleky mellbe lötte magát és halálosan megsebesült. Tettének okát nem tudják, bár atyjához írt levelében olyasféle célzásokat tesz, mintha amerikai párbaj áldozata volna.

— **Adományok a bombamerénylet áldozatainak emlékművére.** Sesztina Jenőhöz, az emlékmű-bizottság pénztárnokához a mai napon a következő adományok folytak be: Ifj. Goldstein Bernát 1, Darkó Imre vendéglős 5, Kostya János ékszerész 3, dr. Brunner Lajos orvos 5, Rapoport Etel és Regina Newyork (2 dollár) 10, György Emil gyűjtése 5.50, Berger Mór gyűjtése 50, Kerekes Géza 10, István-gőzmalom társulat önképzőkörének f. hó 5-én tartott vig-délutánján gyűjtött összege 7.70, Tarcsi Rózsika és Szauer Ilonka gyűjtése ugyanakkor 5.05, Máv. vasúti altiszti kör gyűjtése 18.50, Papolczy Margit gyűjtése 4.90, Bodnár József m. sz. tanácsos gyűjtése 8.80, Kiss Árpád ev. ref. le. kész gyűjtése Hosszufalu 71.50, Gergely György ur gyűjtése 11.90, Csige István főbíró gyűjtése Balmazújváros 13.53, Kuthy Zsigmond 5, Békési Népbank 5, Rác Viktor gyűjtése Pilis 12.15, Szteczovics Miklós Nyirtass 12, Besnyő János gyűjtése Budapest 31, M. kir. pénzügyigazgatóság S.-A.-Ujhely 4.20, Kutka J. százados Budapest 2, Görög kath. lelkesi hivatal H.-Böszörmény 50 korona. Összesen 368 korona 73 fillér.

Amit sok ezer

háziasszony magasztalólag dicsér, annak jónak kell lenni. — A „Valódi“: Franck: kávépótlék joggal kedvence a legtöbb háziasszonynak. — Szíveskedjék 1 csészével megpróbálni.

reg. sz. 151/26117

URANIA

Ma vasárnap utoljára

EDISON KINETOFON

beszélő
éneklő
zenélő

MOZGÓKÉP ELŐADÁSOK!

A kiváló új műsor:

1. Zene
2. Bemutató conferansz
3. A nótás kovácsok
4. Carmen ének és táncok
5. Varieté előadás
6. Edison kabaré
7. Ezüst lakodalom
8. Göthe Faust-ja
9. A pajkos diákok

ELŐADÁSOK: Délután pontosan 3, fél 5 és 6 órakor. — ESTE fél 8 és 9 órakor.

Rendkívül olcsó helyárák!!!!

DÉLUTÁN: Páholy 6 személyre 6 K, páholy 4 személyre 4 K, páholy 3 személyre 3 K, páholy 2 személyre 2 K, páholyülés 1 K. Zsöllye 90 f. Zártszék 70 f. I. hely 50, II. 30, III. 20 fillér. — **ESTE:** Páholy 6 személyre 8.40, 4 személyre 5.60, 3 személyre 4.20, 2 személyre 2.80 K. Páholyülés 1.40 K. Zsöllye 1.20. Zártszék 90, I. hely 70, II. 50, III. 30 f.

Pénztár d. e. 10—1-ig és d. u. 2-től nyitva!

— **Mohamedán katona temetése Pécsen.** Pécsről jelenti tudósítónk: A pécsi cs. és kir. csapatkórházban majdnem állandóan öt-hat mohamedán vallású, bosnyák gyalogezredbeli beteg katonát ápolnak. Ezek közül az egyik: Imamorovics Salih 24 éves, a 3. sz. bcsnyák gy. e. 15. századának közlegénye megtért Allah paradicsomába: tüdőgümőkór pusztította el szegényt. A mohamedán vallású katonák tegnap délután temették a csapatkórházból; a temetési szertartás teljesen az izlam vallás törvényei szerint történt. Zene nélkül kísérték ki utolsó útjára Imamorovics Salihot s a diszkiszeret egy szakasz 52. gy. e.-beli katoná szolgáltatta. A mohamedán vallási funkció végzésére Budapestről Pécsre érkezett Ibrahim effendi Jobei cs. és kir. mohamedán táborigazgató, akinek uniformisa nagyjában olyan mint a római katolikus táborigazgatóé, mégis azzal a különbséggel, hogy sapka helyett pirostetejű fehért fezt visel. E miatt sokan török tisztnek nézték az effendit Pécsen.

— **Edison legzseniálisabb alkotása,** a Kinetofon, mely kizárólag az Urániában látható, ma utoljára kerül bemutatásra.

— **A Gambrinus a „Polgári Asztaltársaság“ új helyisége.** Ritka nagy érdeklődés nyilvánult a jótékonycélu „Polgári Asztaltársaság“ rendkívüli közgyűlése iránt. A helykérésről volt szó. A közgyűlés szavazás után abszolút többséggel az új „Gambrinusba“ helyezte át székhelyét és készséggel követik továbbra is Márkus Jenőt az új helyiségbe.

— **Thury Elemér,** a debreczeniek kedvenc művésze, csütörtöktől kezdve személyesen konferál az Apollóban a „Rablélek“ minden előadásának a keretében.

— **Szökött rab, akit a vigyorgásáról ismertek föl.** Brassóból írják: A múlt hónap közepén veszedelmes ember szökött meg a brassói törvénytörő fogházából, egy Doda Grucsá nevé két és fél évi börtönre ítélt rab. Köröző táviratot bocsátottak ki a megszökött rab után, azonban bár a nyomozó hatóságok tüvé tették utána az egész környéket, nem akadtak nyomára. Közé két hónapig bujkált a soknevű cigány szélhámos Fogarasmegyében, amíg végre kézre került. A fogarasmegyei Sarkica község csendőrsége tegnapelőtt ráismert a szökevényre, aki a község határában táborozó ismerőjénél talált menedéket. Tegnap átadták a brassói ügyészségnek. Vigyorgott, amikor a fogházba vitték, de ezt nem arcátlanságból cselekedte; ez betegsége Doda Grucsának, amint ezt az ellene a szökése után kibocsátott körözőlevél is megjegyzi, illyképpen: „Különös ismertető jele, hogy beszéd közben folyton vigyorgó“.

— **A legnagyobb gondot** minden anyának gyermeke helyes táplálása okozza. Emésztési zavarok — sajnos — nagyon gyakran fordulnak elő és épp e betegségtől kell a gyermeket helyes táplálás által megvédeni. De csakis egy teljesen megbízható, ezer és ezer családban a legjobb sikerrel alkalmazott táplálással, mint amilyen a Nestlé-féle gyermeklisztet tegyen kísérletet. Próbadohoz és tanulságos könyvecské a gyermek ápolásáról díjtalanul kapható a Henri Nestlé cégnél, Wien, I., Biberstrasse, 32. P.

— **Az Uránus mai szenzációs műsora** 3 órától 5-ig mérsékeltlen leszállított helyárák mellett kerül utoljára bemutatásra.

Kitüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

CSUZ :: KÖSZVÉNY :: REUMA

ellen a legjobb házi szer a híres

KIRÁLY-BALZSAM

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejtáji 5 perc alatt megszűntet. Egy nagy üveg ára 2 K teljes használati utasítással.

Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

gyógyszerárában

Kossuth-u. 8. A színház mellett.

— **Kibukott a robogó vonatból.** Nagykárolyból jelenti tudósítónk: Kedden este, a Debrecenből érkező 1076. sz. személyvonat egyik III. osztályú kocsijából Nagykároly közelében kiesett a robogó vonatról Dancs Ilés B. nevű, 28—30 év körüli férfi, erősen ittas állapotban. A nem életveszélyesen megsérült embert a nagykárolyi kórházba szállították, ahol a rendőrség másnap délelőtt kihallgatta. Egyelőre a rendőrség a nevén kívül csak annyit tud, hogy származási helye a máramarosmegyei Borsá és négy gyermek atyja. Valószínű, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

— **Szép akar lenni?** akkor használja a Kriegner-féle szépitő-szereket, melyek hírnevesek az egész világon. A Kriegner-féle Akácia-crém 2—3 nap alatt minden szépség hiányt, szeplőt, májfoltot, pattanást eltüntet, teljesen ártalmatlan. Fehériti, üditi, simítja a bőrt, tehát szépit, fiatalít. Ára 2 korona. A Kriegner-féle Akácia-szappan kellemes illatu, tartós és üdítő hatású, ára 1 kor. Kriegner-féle Akácia-pouder védi a bőrt a nap és szél befolyása ellen. Doboza 1 kor. Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartania, szépségét megtartja a legmagasabb korig, kaphatók a gyógyszer-tárakban. Postán küldi az egyedüli készítő: Kriegner gyógyszer-tár, Budapest, Kálvin-tér.

— **Öngyilkosság a vallástalanság miatt.** Kaposvárról jelentik: Albert Ferenc közművesmester már két év óta nem jó lábon élt feleségével. A családi viszálykodás vagy anyagi szükség volt ennek a rossz viszonynak az oka, és lelki ügyek. Az asszony valóságos volt, szorgalmasan járt a templomba és naponta többször imádkozott. Albert már a szocialista eszméknek hódolt, azoknak az eszméknek, amik már szélsőségre csapnak át és nem az elsőnek tekintik a vallást. Az asszony buzgó tagja volt a rózsafüzér-társulatnak. Egy alkalommal a férj a felesége kezében látta a társulat könyvecskéjét. Brutálisan támadt az asszonynak és kényszerítette, hogy a könyvet dobja a tűzbe. Nem engedte a templomba járni és ha az asszony ezt — vallásos érzéseinek engedve — mégis megtette, a férj türehtelen módon bánt el vele. A tabiak nem jó szemmel nézték Albert vallástalanságát és így történhetett, hogy a közművesmesterben felébredt a lelkiismeret. Félt a büntetéstől és tegnap lakásának kamrájában felakasztotta magát, miáltal a felesége a kertjükből burgonyát ültetett el. Hosszas keresés után találtak csak rá, de mire az ajtót feltörték, Albert meghalt. Az öngyilkos két árva hagyott hátra.

— **Dr. Katona Mihály** sárospataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben, f. hó 24-én, pénteken egész nap és 25-én, szombat d. e. 11 óráig, Darabos-utca 55. sz. alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorbetegségeket számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

Gyermekeknek egyáltalában nem volna szabad babkávét inniök, hanem csak jó tejet Kathreiner-féle Knopp malátakávéval.

A Kathreiner akár melegén, akár hidegen, kitűnően emészthető s teljesen ártalmatlan, egyáltalán pedig a legjobb minőségű malátakávé készülvén, teljeseleg orvosi.

Kérdezze csak meg erre nézve házi orvosát.

Uri divat újdonságokban, angol szövetkülönlegességekben legnagyobb választék Reiner Mór utóda Czeglédy Andrásnál Debreczen, Piac-utca 21. (Sesztina-ház.)

— **Baleset munkaközben.** Varga Lidia 18 éves cselédleány egy tengeri morzsológép körül dolgozott. A gép elkapta a leány jobb kezét, melynek egyik ujját összezúzta. A leányt a mentők a kórházba szállították.

— **Olcsó bérlet-jegyfüzetet** bocsájított ki az Uránia, mely a pénztárnál váltható.

— **Házasságok.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő jegyespárok jelentkeztek kihirdetés végett: Eötvös Ferenc—Erdős Rózsa, Bihar Kálmán—Csóka Erzsébet, Kovács János—Kánya Mária, Papp András—Kiss Eszter, Fekete István—Nagy Róza, Kozma István—Vékony Eszter, Török István—Szabó Erzsébet, Kerékgyártó Lajos—Papp Mária, Halász Pál—Tar Eszter, Nagy Ö. Antal—Ábrány Juliánna, Elek Mihály—Köré Juliánna, Némethy Gyula—Darvay Adél, Varga József—Gonda Zsófia, Kiss Sándor—Plancsika Erzsébet, Felkér János—Kiss Irén, Dzmila Jakab—Barna Erzsébet, Farkas János—Gebel Róza, Kovács László—Soltész Ilona, Ormós István—Tolnai Zsófia, Kovács Péter—Werteimer Mária, Zavaczki György—Sütő Erzsébet, Minda Gábor—Minda Perszida, Weinrauch István—Gudász Erzsébet, Károlyi István—Tokos Erzsébet, Tikász Áron—Tokaji Mária, Nagy József—Nagy Juliánna, Banó László—Török Eszter, Gáspár József—Debreceni Eszter, Kerek György—Molnár Erzsébet, Jakab Gyula—Süvöltős Juliánna, Rózsa János—Hegedűs Veron.

Házasságot kötöttek: Fialkovits Gyula r. k. — Szénási Etel ref., Miskolci Sándor ref. — Kocsis Ilona r. k., Horváth József ref. — Nagy Katalin ref., Schlisser Sámuel izr. — Wiener Juliánna izr., Daciewicz Sándor g. kath. — Bónizs Erzsébet ref., Schlinghoff Ferdinánd ref. — Bari Borbála ref., Cibere Miklós ref. — Varga Zsuzsanna ref., Klinge Antal g. kath. — Horváth Mária r. k., Csiha Imre ref. — Bolha Juliánna ref., Makai Gyula ref. — Szathmári Juliánna ref., Mácsai Sándor ref. — Péczely Erzsébet ref., Spitz Lipót dr. izr. — Keleti Erzsébet izr., Juhász András ref. — Iratosi Zsuzsanna ref.

— **Megrugta a ló.** Ma délután súlyos sérülésekkel Téglyárról a debreceni kórházba szállították Mihajna János 20 éves kocsist. Egy ló az istállóban megbokrosodott s a kocsist összerugta, aki olyan súlyos sebeket szenvedett, hogy életben maradásához nem biznak az orvosok.

— **Halálozás.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálesetet jelezték be: Szabó Zsigmond ref. 45 éves.

— **Az Uránia-mozgó** hétfői új műsorára már most felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Horner Arthur bookmaker** Debreczenben, Piac-utca 41. sz. I. emelet, elfogad az összes bel- és külföldi-versenyekre start és klasszikus versenyekre előnyös fix-fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők. Double és Triple eventek. Telefon: 10-11.

— **Pénz-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

Crêpe-selyem métere K 3-35-től minden színben és minőségben. Bérmentve és már elvámolva a hához szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot küldünk. **G. Henneberg,** a német császárnő udvori szállítója, **Zürich.**

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható drogyvizeskereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Sainya-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— **Tessék figyelemmel kísérni** az Uránus hétfői műsorát, csupa szenzáció.

— **Costümök és Francia-ruhák** remek választékban eredeti modellek Halmágyi női divatáruházában.

— **Ma vasárnap délután** 3 és 5 órakor félhelyárakkal mutatja be az Apolló a „Páris lángokban” című filmregényt, a kinematográfia csodáját.

A jószívű Chimay hercegnő.

*

Tizenhat évvel ezelőtt, egy tavaszi estén, Párisban, a Boulevard des Italiens egyik éttermében muzsikált Rigó Jancsi, a Barcza Jóska kaposvári bandájának nagyszerű tagja. A Restaurant Payard villanyfényében tündökölt a magyar cigányprimás, amikor meglátta őt Chimay hercegnő, ez az ékszeres, fehérbőrű, szőke asszony. Egy pillanat: összevillantak a szemek, Chimay hercegnő egy levelet hagyott ott az angol főpincérnél és a következő napon a magyar cigányprimás a Hotel Terminusban ölekezett a legszebb, legszökébb francia hercegasszonnyal.

Egy nagyszerű regény az egész, vagy egy csodálatos film. Rigóné Barcza Mariska három levelet talál a férje frakkjában. A levélből chypre-illat áradt szét és aláírva: Comtesse Chimay. A leveleket az asszony elviszi Chimay herceghez. A herceg megindítja a válópört. Rigó Jancsi és comtesse Chimay kiröpiülnek a világra: itt maradt egy szegény cigányasszony, Páris kellős közepén, a Rue Cithé Trévis 3 alatt, hétszobás lakásban, egy fillér nélkül, árva, gazdátlanul.

Tizenhét évig kóbor hírek keltek szárnyra a cigányprimásról. Egyszer New-Yorkban tűnik fel, egyszer Olaszországban, mindenütt a szőke hercegnővel a karján. Aztán, nyolc év után, a hercegnőt futni hagyja Richaldival, egy olasz állomásfőnökkel, akinek comtesse Chimay később a felesége lett. Richaldi két év után elrugta magától Chimayt, aki ekkor Párisba megy és megismerkedik Casellato grófiával, akinek autógyára van. És most már hét éve él vele, a lakásuk a Rue Octave Feuillet no. 18. alatt van.

És Rigó Jancsi? ... Bécsben a törvényszék kétszáz korona havi apanázsra kötelezte a cigányprimást tíz évvel ezelőtt. Ez volt az utolsó hír, amit kapott felőle a szenzációkra éhes világ. Azóta ez az összeg negyvenezer koronára szaporodott. Barcza Mariska Kaposváron, várta a pénzt, várta, addig, amíg a Figaro egy kommunikéjében nem olvasta, hogy Rigó Jancsi Párisban fog játszani, a Luna-parkban. Ez 1913 augusztusában történt. Barcza Mariska 1500 forint készpénzzel felutazott Párisba, bement a Luna-park Caszinójába, kereste Rigót.

— Il n' était pas arrivé... Il viendra... Il viendra...

És Barcza Mariska csak várt, türelemmel. Rigó Jancsi nem jött. Októberben tudta meg a felesége, hogy Rigó felbontotta a szerződését a párisi Luna-parkkal, mert valaki besugta neki, hogy a felesége várja a francia fővárosban.

Rigóné Barcza Mariska ekkor nagyot és merészet gondolt. Elhatározta, hogy felmegy Chimay hercegnőhöz, illetve most már: Comtesse Castellatóhoz.

— Kétszer kerestem a lakásán, — meséli Rigó Jancsi felesége egy kaposvári újságírónak. — Nem volt otthon, Trouvilleben nyaralt. Október tizedikén találtam otthon először, délelőtt 11 órakor. Még aludt. Mikor a névjegyemet elolvasta, kiüzente az inasával,

hogy délután három órakor jöjtek. Elmentem. Előadtam, hogy mi hozott ide, újra Párisba, hogy miért látogatom meg. Nem koldulni jöttem hozzá. De meg kell értenie, hogy mit jelent egy asszonynak az, ha elveszik tőle a férjét. És én nem jöttem volna ide, én nem teszek szemrehányást... De istenem... Senki sincs, aki segítené...

— De semmit se felelt. Elbocsátott kegyelemben. Erre levélben kerestem fel...

És a Barcza Gusztí szekrényéből egy nagy fekete táskát huz elő, tele iratokkal. Kiemel belőle két kék borítékú levelet. Madame Casellato van alájuk írva. Az első így hangzik:

„Asszonyom, sajnálom, hogy nem fogadhatom többször, de nagyon el vagyok foglalva. Forrón szeretném, ha kívánságait levélben juttatná el hozzám. Sejtlemem sincs arról, hogy monsieur Rigó jelenleg hol tartózkodik. Több, mint kilenc éve nem láttam már Jánost... Kérem, írjon, mindig, ha valami kívánsága van és amit lehet, megteszek az érdekében. Szíves üdvözléssel.

Comtesse Casellato.”

— Ezután a levél után még egyszer írtam. Megmondtam benne, hogy nyomorgok. Akkor újra válaszolt. Ezt írta:

„Asszonyom, kellemetlen, hogy a napokban készpénzért vásároltam két villát és így igazán kevés a rendelkezésemre álló tőke. Egyelőre, amíg itt van ön Párisban, havonta 100 frankot küldök a szállodájába. Két hete betegeskedem, ezért nem látogatam meg meg a lakásán.

A jövő héten meglátogatom majd a szállodában, de ezen a héten nagyon el vagyok foglalva.

Megkülönböztetett üdvözléssel

Comtesse Casellato.”

A következő napok egyikén el is jött hozzám a szállóba a hercegnő. Újra feltártam előtte a nyomorult, szánalmas helyzetet. Ez talán egy hónappal ezelőtt történt... Akkor adott háromszáz frankot, hogy hazautazhassam Kaposvárra. És megígérte, hogy június elsejére itt lesz annyi pénzem, amennyiből trafikot nyithatok. Itt akarok maradni, itt Kaposváron, ahol a legszebb éveimet töltöttem Jancsival... És hiába jöttek hozzám a francia újságírók, nem mondtam el semmit ebből. De most hadd tudják meg, hogy itthon van Rigó Jancsi felesége, aki hercegnőknél vizitelt s akinek maga Chimay hercegnő nyit majd trafikot, Magyarországon...

Egy ideális csukamájolaj-készítmény

és az is marad a majdnem negyven éves hírnévként örököző Scott-féle emulsió. Mert az ebben foglalt finom riórvég (Lofoten) gőzhalolaj a Scott-féle eljárás szerint finom cseppecskékre oszlik és ezáltal a gyenge szervezet mellett könnyen emészthető úgy, hogy ezen szokatlannál gazdag tápanyag alkotórészei a szervezetbe közvetlenül átmennek. Ha még figyelembe vesszük azt is, hogy a

Scott-féle emulsió tejfelszerűen édes ízű, könnyen megértjük, hogy ezt a készítményt úgy nagy, mint kicsi szívesen szedi.

Anyák ezer számára adják ennélfogva gyermekeiknek erősítőül csukamájolaj helyett a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót. Orvosok ezer számára rendelik ezen megbízhatónak ismert erősítőszert. A Scott-féle emulsió úgy öregnek mint fiatalnak egyformán ajánlatos, csak hogy igazi Scott-féle emulsióknak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien, VII, akkor egy gyógyszertár utján próbadagot küldünk.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ „Igy szokták a dorogi legények”. Szolyka István hajdudorogi legény a múlt év őszén több társával elindult Hajdudorogról dohány-simitásra egy gazdálkodásba. Utközben összetalálkoztak Arva Mihállyal, aki régi haragosa Szolykának. Szolyka ölmos botjával megtámadta Arvát, mire egy Szalka Imre nevű legény közbelépett és megfedte a tá-

madót. Szolyka dühében most Szalkára támadt, akit botjával úgy megütött, hogy az összeesett.

— Így szokták a dorogi legények, — mondta Szolyka és még néhányszor ráhuzott a leütött legényre, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még ma is nyomja az ágyát. A debreceni törvényszék ma dr. Nagy Kálmán elnöke alatt súlyos testi sértés miatt egy évi börtönrre ítélte Szolykát. Az elítélt is, az ügyész is felebbezett.

§ **Drága cipő.** Bögre Lászlóné dorogi szakácsnő Ujhelyi Andor görög-katolikus lelkesítői egy pár cipőt lopott, amiért a debreceni törvényszék ma három napi fogházra ítélte.

Nagy Pensio Debreczen

Piac-utca 59. (Steinfeld-palota.)

Megnyílik folyó év május hó 1-én.

A város legszebb helyén, fővárosok mintájára legfényesebben berendezett kényelmes szobákkal, gyönyörű hall, fényes, tágas ebédlő, fürdők, helyi és interurban telefon. (Szám 11-64.)

Ebéd és vacsora abononment.

Átutazásban levők részére is szobák, valamint table d'hotel szervizelés.

Mérsékelt árak! Kitűnő konyha!

Ebédidő 12—2 óráig. Vacsoraidő fél 8—9 óráig.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	818.—
Osztály hitel	816.—
4 százalékos koronajáradék	81.95
Allamvasút	712.—
Jelzálogbank	492.50
Rimamurányi	425.25
Salgótarjáni	712.—
Közuti vasút	630.75

Magánleszámítolási kamatláb

Bécs 3⁷/₁₆% — Berlin 2³/₈% — London 1¹³/₁₆%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és König debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza májusra	15.47
„ októberre	11.41
„ 1914. április	12.55
Rozs októberre	8.72
„ áprilisra	10.41
Zab októberre	7.81
„ áprilisra	7.84
Tengeri 1914. évi jul.	7.—
„ máj.	6.86

Készáru változatlan.

Szakértekezletek a kereskedelmi- és iparkamarában. A vasárnapi munkaszünet új szabályozása évek óta függő kérdése volt az ipari törvényalkotásnak. A kereskedelemügyi miniszter által most kiadott törvénytervezet megvitatása céljából a debreceni kereskedelmi- és iparkamara f. hó 23-án, csütörtökön délután 3 órára értekezletre hívta össze a kerület ipartestületeit, kereskedő társulatait, valamint a munkaadók és munkások képviselőit. A szakértekezleten megnyilvánuló vélemények tekintetbevételével fogják a tervezet intézkedéseit a kamara szakosztályai tárgyalás alá venni.

Az ipari bíróságokról kiadott törvénytervezet megvitatása céljából a kereskedelmi és iparkamara f. évi április hó 22-én délután 3 órakor szakértekezletet tart, amelyre a kerület ipari és kereskedelmi érdekképviselőit, a munkaadók és munkások képviselőit hívta össze. E szakértekezlet után a megjelenő ipartestületek küldöttjei külön értekezletet is tartanak, amelyen a munkásbiztosítás reformjának aktuális kérdései, valamint az iparosok nyugdíjügye kerül megbeszélésre.

Timáripári szakelőadások. A debreceni timáripárosok rendkívüli érdeklődése mellett zárultak be azok a sorozatos szakelőadások, melyeket a kereskedelmi- és iparkamara köz-

benjöttével Sztodola József bőripari szakelőadó, a keresk. miniszterium kiküldöttje tartotta meg a debreceni timár iparosok részére és okulására. A kiváló szaktanár előadásainak programjába illesztette mindazon elméleti és gyakorlati kérdéseket, melyek a timárkisipar jelene és jövője szempontjából existenciális érdekeknek mondhatók. Timár iparosaink odaadó figyelemmel hallgatták a timáripár történeti multjáról szóló fejtegetéseket és értékes gyakorlati ismereteket merített a különböző bőrkészítés és cserzési eljárásokról valamint a timáripárban használatos cserző, festő és konzerváló vegyi anyagokat szakzerűen ismertető magyarázatokból. A kereskedelmi- és iparkamara tisztviselői útján képviseltette magát a kiváló színvonalon tartott előadások berekesztő ünnepségén, hangsúlyozván ez alkalommal is a hasonló szakelőadások rendezése révén a kisiparos társadalomra származható előnyöket.

Külsőleg és belsőleg

egyaránt legbiztosabb hatású háziszser a

PALMA

Próbaüveg 40 fillér.

„ Kapható: „

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debreczen, Piac-utca 30. sz.

Mária-völgyi Mária-forrás

gyógy- és borviz

friss töltésben már megérkezett és kapható

Kontsek Gézánál.

Összes ásványvizek nagy raktára

Nagyobb vétel

folytán legújabb divatú

GYAPJU-SZÖVETEKET

férfi ruhára és a legfinomabb NŐI COSTUM-szöveteket mesés olasz árbán ajánlja

DOMÁN ÉS KURZ

posztónagykereskedő

PIAC-UTCA 49. SZÁM.

Főpostával szemben.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3. 10 m. hosszú teljes férfi ruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, szintegy fehérszövetet, turistalódot, selyemkarnag, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron kélő, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségeseit közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősek. Szabott, legolcsóbb árak. Országos választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árbán

figye
meg

TART

Szeg
gépker

Versen

Debr
telkeinek
ellátására

Aján
szakvállal
gyar ipar

Aján
5%-ának
képes ért

letenni.

Az
„Közszáll

irányadól

ban fenn

odaitéles

rint válas

mellözhe

Az
napjánál

Debrecze

idő után

talán aján

Az
napján a

talnak fe

A t

szerződés

rosi mér

lemásolh

azonosok

szaki osz

Kel

nak 1914

séből.

DA

Legerő

Egyetlen

ifjúsági

elmeszes

égek, c

Régi pa

kisíret

táviró é

tőber 1-

kel és p

Mór

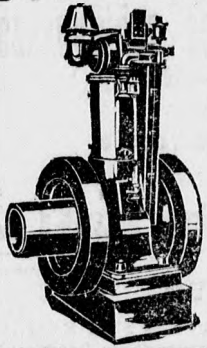
PALMA az elasztikus cipősarok

PALMA

figyelje meg **TARTÓSSÁGÁT**

Szegő Ferenc és Ta.
gépkereskedelmi vállalata Budapest.

V., Szabadság-tér 17. (Tözsde-palota.)

A Tobler & Co. berlini motorgyár „T e o o” motorjának magyarországi vezérképviselője.

Elsőrendű, négyütemű szelepnélküli benzínmotor. Legújabb rendszerű szívógázmotor-telepek és Diesel-motorok.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező feltételek. :: Kérjen árjegyzéket.

Versenyfárgyalási hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város összes házas telkeinek vízvezeték berendezésekkel való ellátására pályázatot hirdet.

Ajánlatot tehet minden magyar honos szakvállalkozó magyar termékekkel és magyar ipari gyártmányokkal.

Ajánlattevők az általuk ajánlott összeg 5%-ának megfelelő készpénzt vagy óvadék-képes értéket tartoznak bánatpénz gyanánt letenni.

Az ajánlatok tételénél és kezelésénél a „Közszállítási szabályrendelet” intézkedései irányadók; Debreczen sz. kir. város azonban fenntartja magának a jogot, hogy az odaitélésnél az ajánlatok között tetszés szerint választhatasson s esetleg azokat teljesen mellőzhesse.

Az ajánlatok 1914. évi május hó 6-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be Debreczen sz. kir. város tanácsához, ezen idő után érkező, távirati, utó- vagy szabálytalan ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok 1914. évi május hó 6-ik napján délután 3 órakor nyilvánosan bontatnak fel a városháza kis tanácstermében.

A tervek, a kötelező ajánlati minta, a szerződési minta és egyéb okmányok a városi mérnöki hivatalban megtekinthetők és lemásolhatók.

Általános és részletes építési feltételek azonosok a m. kir. belügyminiszterium műszaki osztályának szabványával.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1914. évi április hó 14-én tartott üléséből.

A városi tanács.

DARKAU-FÜRDŐ

(Osztrák-Szilézia.)

Legerősebb elsőrangú jódbrom-sósfürdő. :: Egyetlen fürdő, ahol tiszta jódsóban lehet fürödni. Javallatok: Görvély, exsudatumok, ér-elmészesedés, csont- és ízületi bajok, női betegségek, csusz, stb. Legmodernebb gyógyeszközök. Régi park. Disztes szállások. Gyermekpenziók kiséret nélkül. Hegyi vízvezeték. Telefon Posta, táviró és vasúti állomás. Évad május 15-től október 1-ig. Főorvos Dr. Edm. Beck. Értesítések és prospektusokkal szolgál **Exz. Graf Larisch-Mönnichsche Kurverwaltung, Darkau.**

MOF

Szenzációs

MOLYFALÓ

„MOF” rendkívül kellemes illatu, „MOF” nemcsak a molyok berepülését akadályozza meg, hanem elpusztítja az összes molyokat példával együtt! „MOF” erősebben hat, hatásosabb, mint a kámfor és naphthalin. „MOF” kolosszális kiadósága és szigoruan antiszeptikus. Tessék értéktelen utánzásoktól óvakodni. „MOF” 14 év óta fényesen bevált. Mintacsomag „MOF” 1—K, fél kg. „MOF” 2-20 K, 1 kg. „MOF” 4—K. Kapható illatszerkereskedésekben, drogériákban és szakbavagó üzletekben. Ahol nincs raktár, utánvétel vagy a pénz előleges beiktatása mellett küldi

„OJA” illatszertár A. G.
Wien, I., Petersplatz Nr. 11.

Dr. Sztankay Aba gyógyszerháza a Nádorhoz
DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.

Ajánlja saját találmányu, kitűnő készítményeit.

DR. SZTANKAY-féle

HONTHIN - TABLETTA

Legmakacsabb hasmenést gyógyítja. Egyedüli gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormány hivatalos gyógyszerre tett. Egy doboz ára K 1.20.

Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszerházaiban s a készítőnél Debreczen, Szentanna-utca—Attila-téri NADOR gyógyszerházaiban.

Legjobb hashajtó DR. SZTANKAY ABA

:: EULAXANS-TABLETTAI ::

Fájdalommentes székletet idéz elő. Hascsikarás sosem lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használata takarékos, amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidézésére.

Egy tubus ára K 1.20.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk” nál jobb máz sincsen Asszony mondja: ez a kincsem! A padló úgy fénylik tőle, Nem is kell sok máz belőle; Kevés munka, semmi kín, Barna, vagy porszürke szín, Figyelmed csak arra legyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány, Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk”-ot veszünk S vele mindent jól befestünk, Konyhabutor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk” azurkék, Kerti butort fessünk zöldre, Gyermekeknek öröme. „Keil-Lakk”-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin. Szóval: ház vagy nyárilak, Minden legyen ott „Keil-Lakk”!

Mindenkor kapható

Kontsek Géza cégnél, Debreczen.

Telefon 12-83.

STILLER JÓZSEF

cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott :: jégsekrengyára

Alapított 1873-ban.

csakis: Budapest, VII., Kazinczy-utca 6/B. sz. (ezelőtt: Nagydófa-utca 22. szám és Wesselényi-utca sarok.)

Ajánlja kitűnő gyártmányait, mindennemű jégsekrengyekben, sörkimérő készülékekben, fagyalt-reservoároknak, borkimérő-asztalokban, stb.

Jutányos gyári áruk.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

3800 bolgár

100 évnél idősebb!

E balkán nép keménysége és ezen magas életkor-nak teljes erőben való elérése titka: a

„YOGHURT.” Ez egy tejből készült, rendkívül táperező étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítmény módja, amellott roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot BAUMANN tejgazdasága, Nagyszobon 5 címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer” című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beiktud bélyegeknél vagy postautalványon.

Rohitsi

Tempel -forrás, Szénsavdús, dietetikus, adító asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria Legtöbbet győgyforrás. - Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesekőnél, lepdaganatnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmainál.

Donati a maga nemében a leggazdagabb tartalmu győgyforrás legerősebb hatással. Főképen indikálva: idült bélhurutnál, obstipationalnál, epékőnél, elhízási hajlamnál, csúznál és cukorbetegségnek.

Legdusabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főraktár Magyarországon részére:
Hoffmann József, Budapest V., Báthory-utca 8.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb a n g o l

DIVAT SZÖVETEK

városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város köztisztasági és fuvarozási vállalatánál egy pénztárnoki állás kerül betöltésre. A megválasztandó pénztárnok százhusz korona havidíjat élvez, állására ideiglenesen, nyugdíj jogosultság nélkül alkalmaztatik, szabályszerű felmondás mellett bármikor elbocsátható s elbocsátása esetén végkielégítéshez igényt nem tarthat. Kötelessége a vállalat napi pénztárának kezelése, e mellett az ügykezelésnél is segíteni tartozik.

Az állásra kereskedelmi iskolát vagy tanfolyamot végzett férfiak és nők pályázhatnak. A pályázati kérvények **1914. évi május hó hó 1-én déli 12 óráig** adandók be a polgármesteri hivatalba.

A pályázati kérvényhez tanulmányi, erkölcsi és szolgálati bizonyítványt kell csatolni.

Debreczen, 1914 ápr. 18.
A felügyelő-bizottság.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD
LÁTHATÓ IRÁSU
IROGÉP

3837

GEREBEN BELA ANDRÁSSY-UTJÁN

DEBRECZENI TERMÉNYÁRURAK-TÁR ÉS GYÁRI PAB RÉSZV.-TÁRS.

HABARCSGYÁRA

megrendelésre
bármely mennyiségben szállítja egy köbméter tartalmazó kocsjai-
ban a legjobb kötőképességű habarcsot (maltert).

Telefon 58. szám.

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ÉS ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Placz-utca 26-28. sz.

Az új városi bérház fényesen berendezett szuterénhelyiségeiben.

Minden izlésnek megfelelő butorok!

Szolid árak!
Kedvező fizetési feltételek!
TELEFON: 968.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbér-szabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske	40 .
Házirend	40 .
Kapuczdula (minden helyiség részére)	10 .
Üres lakás bejelentési lap	10 .
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10 .
Építés engedély iránti kérvény	10 .
Lakhatási	10 fillér.
. . . ért darabonként kapható . . .	

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

704-1914. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Liedermann Henrik debreczeni ügyvéd által képviselt Grünfeld Zoltán végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 398 korona 13 fillér tőke, ennek 1913. év október hó 7. napjától járó kamata és eddig összesen 117 korona 42 fillér perköltségei erejéig a debreczeni kir. járásbíróóság 1913. V. 6011. számú kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1913. évi október hó 13-án bírólag felülfoglalt és 3975 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Szepességi-utca 28. szám alatt leendő megtartására **1914. évi április hó 21. napjának d. e. 1/2 10 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, amennyiben időközben részletfizetés történt, annak betudásával a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 április hó 2-án.
Gall Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Két éves gyökeres szőlővessző, gyümölcsfa-oltvány

3-5 éves
egyes akácia
kapható

„Erzsébet” szőlőtelepen. Iroda Kossuth-u. 32.

MEGHÍVÓ.

A Rósenberg Albert Özvegye és Fiai Szállítási és Beraktározási Részvénytársaság felszámolásában debreczeni cég folyó évi április hó 28-án délután 3 órakor dr. Fehér Mór ügyvéd irodájában (Hatvan-utca 1. szám alatt)

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket meghívja.

TÁRGYSOROZAT:

1. A felszámoló-bizottság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Zártszámadások bemutatása.
3. A felszámoló-bizottság és felügyelő-bizottság részére felmentvény megadása tekintetében határozathozatal.
4. Felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
5. Indítványok.

A felszámoló-bizottság.

Részvényesek, akik szavazati jogukat gyakorolni óhajtják, kötelesek az alapszabályok 19. §-a értelmében részvényeiket le nem járt szelvényeikkel együtt legalább 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál Rósenberg Adolf felszámoló-bizottság pénztárnokának letenni.

A felszámoló-bizottság jelentése és a felügyelő-bizottság által felülvizsgált zártszámadások a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a közgyűlés megtartására fent kijelölt helyen, a hivatalos órák alatt a t. részvényesek által megtekinthetők.

Telefonszám 632 !!! Alapított 1893. évben !!! Telefonszám 632

HALMÁGYI SÁMUEL

:: női divat nagyruháza ::
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 32. SZÁM

É

rtesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, miszerint tavaszi újdonságai: felöltők, kosztümök, bluzok és aljakban már megérkeztek. :: Ugyiszintén

Oriási választék

Francia ruhák és pongyolákban: Costümök mérték utáni vállalata.

Szolid olcsó árak. !!! !!! Előzékeny kiszolgálás.

Tíz szög
asontal m
5 fillér, a
hirdetés 5

Vidék
apróhirdetése
szerűbb postau
feladni. Az a
szövege a p
szelvényen el
levélben is le
a hirdetés ára
ben csato

Jelleg
csakis kellő i
lenében ad ki
hivat

Apróhird
telefonon felvi
nem szolg

Kiadó
hivatalunkban
levelek délel
órág adatnak

A Debreczeni F
telefon száma
Szerkesztőség
Kiadóhivatal
Nyomda

Level

Jelleg
száma is

Mimo
levelét kérem
átvenni. Keze
Bandi.

Áll

Szege
megnyiló ban
bizalmi állás
májusi belépé
ügyekben nem
gal bíró 6
tisztviselőt. —
„Bankhivatala
jellegre Szoln
restante kéret

Fes
próba és elá
asszonyok
Halmágyi na
ban.

Szabán
és varrásban
asszonyok
Halmágyi na
ban.

Házmest
ajánlkozik,
tisztességes a
acz-u. 77. II.

Töb
évi irodai
bíró gép- és
irodai alkalm
Cím a kiadó

Pénzt köles
5% n
séges emberek
fizetére (ingatla
K. Berlin 20., p

Üzemm

1000 szin
1000 finc
1000 fély
1000 szin
Egyéb r
dern ki

HOFFM

DEBREC

Tíz szög 50 fillér, anontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. »

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnapotól kezdve minden szög 10 fillér. Apró hirdetések előfizetendők. »

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszerebb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben esatolandó.

Jelleges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Kiadó-
hivatalunkban a jelleges levelek délelőtt 10—12 óráig adatnak ki. 706

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3—39
Kiadóhivatal 3—39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jelleges levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Mimoza
levélét kérem sürgősen átvenni. Kezeit csókolja Bandi.

Állás
Szegeden
megnyitól bankház keres bizalmi állás betöltésére májusi belépésre, a bankügyekben némi jártassággal bíró óvadékképes tisztviselőt. — Ajánlatok „Bankhivatalnok 5000” jellegre Szolnok, Főposta restante kéretnek.

Fess,
próba és előadás kis-asszonyok felvételnek Halmágyi nagyáruházában.

Szabásban
és varrásban jártas kis-asszonyok felvételnek Halmágyi nagyáruházában.

Házmesternek
ajánlkozok, takarításért tisztességes asszony. Piac-u. 77. II. udvar.

Több
évi irodai gyakorlattal bíró gép- és gyorsírónő irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KRÖLL K. Berlin 20., poste restante.

Üzemnagypobbitás folytatán
nyomással:

1000 szines jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték . . . „ 6—
1000 félv üzleti levélpapír . . . „ 7—
1000 szines levelező-lap . . . „ 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

A. n. é. hölgyközönség
figyelmébe!
Női fodrászati, Kozmetikai, Szőrtelenítési és Manuktrózo Termelmei
a mai naptól
„Bika-szálloda”
palotájának **József kir. hercegtalrai részének utcai bolthelyisége, a Bika Mozgósínház mellé helyeztem át.**
Kramer Józsefné,
fodrásznő.

TÜZIFA
száraz, beszereshető ülenként. — I. rendű bakk vagy oserhasáb házhoz szállítva 40 korona, a telepen 36 korona. I. rendű gyertyánhasáb a telepen 38 korona. I. rendű száraz dorogfa házhoz szállítva 38 korona, a telepen 24 K. Ötfele fűrészt, aprított fa házhoz szállítva 260 fillér. Megrendelhető
Unió Tüzifa és Arutorgalmi R.-társaságnál
Seszina-u. 4. sz., a vásártéri állomás mellett.
TELEFON 779.

ELADÓ
a város legszebb helyén, a **Simonyi-uton a 10. számú VILLA**
igen előnyös feltételek mellett.

KIADÓ
bolthelyiség !!
A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év március 16-tól albeletbe kiadó. Ertekezhetni özv. Bodánszky Lipótnénál Széchenyi-utca 27. sz. a. az utcai lakásban

Lakás
Gargonlakás
nagy szoba, előszoba, fürdőkabin melegvizellátással és fűtéssel kiadó az Iparkamara palotájában. Első kapu II. emelet.

Három
szoba, konyha nagy kerttel és külön udvarral kiadó. Széchenyi-utca 18. szám.

Irodának
alkalmatóság, mély bolthelyiség kapu alatt is bejárattal, kiadó az Iparkamara palotájában. Második kapu.

Széchenyi-kertben
kiadó 3 szobás uri lakás dísz- és konyhakerttel együtt. Bővebbet fémipariskolában.

Két
udvari szoba, egy cabinél, egy konyha, mellék-helyiségekkel más el-sejtől kiadó. Széchenyi-utca 5. sz. házban.

Degenfeldtéri
Kispipa összes helyiségei, továbbá műhelyek, rak-tárak, pincék azonnal kiadók. Csapó u. 11.

Kiadó
legforgalmasabb közpon-ton bolt (bőrök elköltő-zik) lakások (ügyvédek elköltöznek) piacón (ce-léket nélkülözhet) nap-fény, árnyas udvar-kert. Csapó-utca 19.

Bolthelyiség
modern, Főtér mellett kirakattal, gázzal május-tól olcsón kiadó. Szent Anna-utca 6. sz.

Uicai
4 nagy szobás uri lakás villanlyal fürdőszobával azonnal vagy májustól Főtér mellett kiadó. Szent Anna-utca 6. sz.

Lakás
3 szoba, elő- fürdőszobával, villany és vízve-zetékkel parkirozott ud-varban, májusra kiadó. Arany János-u. 20.

Kiadó
legforgalmasabb Csapó-utcai piacon (19. szám) bolt (bőröknek, fűszeres-nek, rőfősnek kiváló), la-kások (árnyas udvarra, kertre nyílnak) 2—5 szo-bások (24 koronától).

Kölcsön
sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpenztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90 »
Osztr. vörös kereszt s.j. 40 »
Olasz vörös kereszt s.j. 33 »
Erzsébet sorsjegyre . . . 7 »
Jósziv . . . 10 »
Bazilika . . . 20 »
Magy. vörös kereszt s.j. 22 »

A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a lentl összegec főlemljük. **Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.**

A Debreczeni Közálog Kölcsön-intézet Részv.-Társ. bankosztálya
SIMONYI-UTCZA 13. SZÁM.
Telefon 298. Alapítási év 1878.

Különte
Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sar-kán legújabb faconu se-lyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szö-vet maradékok 140 cm széles 3 korona. Pérfi ingek és fehérneműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Nőigyeim!
Egyszeri próba meggyő-zli hogy szeplőt, májfol-tot, pattanást, vimmedit, minden bőrrutságot az országghírű ártalmatlan Matild-arcenőcs, crém és szappan okvetlen el-mulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizi-kó, próbálja meg. Kap-ható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Adás-vétel
Egy
nagy asztali konyha két sütés, jutányosan eladó. Pacsirta-utca 47. szám.

Eladó ház.
A Thaly Kálmán-u. 13. szám alatti modern, kényelmes lakásokkal el-látott, igen jól jövedel-mező ház, sürgősen el-adó. Tanár vagy nyug-dijas uraknak figyelmé-be ajánlom.

Honvéd
zászlós felszerelés telje-sen új, Pallas, szépiro-dalmi, természetudomá-nyi könyvek eladók. — Kossuth-utca 67., az ud-varban.

Fenyőták.
A tavaszi ültetési ideny alkalmából közönséges és a legkülönbébb díszfe-nyők kaphatók. Irinyi kertészet Iriny, u. p. Er-Dengeleg. Szatmármegye.

Üzlet
TESCHENI és ANDRÁSI
TEA-VAJ,
vajás gyenge tavaszi liptói turó mindennap friss ér-kezesű kapható a Deutsch üzletekben.

Tescileni és horgony
vaj kapható Félégházy Jánosnál.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték min-denféle sport-cipőket, vala-mint orthopéd cipőket fájós és nyomorók lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Egy
egész új gyermek vaságy és többféle butor olcsón eladó. Cím a kiadóban. Margit-fürdő. Feszékcsovdodgyárak. 30 drb beleértve, többi árak.

Sertés fioltató
kutrica, 30 darab ke-ményfából, talpon, vé-sésbe deszkázva eladó. Megtekinthető Rosenfeld-nél Pallag major állomás mellett.

Eladó
egy jókarban levő nagy teknő. Bethlen-u. 76.

Két
új sodrony ágybetét alig használt állapotban olcsón eladó. Bethlen-u. 76.

Tengeri vetőmag.
Alesuthi (:cinguantin x pignoletto:) tengeri vető-mag aprószemű korán-érő bõtermő 100 kiló 24 korona, zsák nélkül kap-ható Méltóságos Gróf Stu-benberg József ur szé-kelyhidi uradalmában. (: Bihar-vm. :)

Eladó
2 nagy láda. Czim a ki-adóhivatalban.

Eladó
gép, kis Singer olcsón. Piac-u. 49. II. e.

Felvilágosításul!!
ÜGYNÖKÖK,
kik fadrót görfüggöny és ablakredőny képviselété-vel foglalkozva, vagy an-nak képviselétét át akar-ják venni, kérjük címü-üket az

„Egyesített görfüggöny- és ablakredőnygyárnak”
GLÜCK J. & E.,
Königsberg, Eger mel-lett Csehország”
beküldeni. Könnyű mel-lékjövdelem. Legmag-sabb jutalék. Alkalmaz-hatóság mellett életállás. Levelezés minden nyelven

BUTORKIÁRUSÍTÁS

A Debreczeni Kereskedelmi R.-társaság
Csapó-utca 4. sz. alatti emelet!
butorcarnokában lévő összes bu-torok üzlet megszüntetés folytán kiárusítottak.

Kaphatók: teljes ebédlő- és háló-szobaberendezések, uriszobagarni-turák, íróasztalok és más egyéb bu-torok, valamint egyes butordara-bok is.

Kedvező fizetési feltételek!
Rendkívül olcsó árak.
Nyitva: reggel 8-tól este 7 óráig.

A csodás hatású FÖLDES-féle MARGIT-SZAPPAN

a modern szépségápolásnál nélkülözhetetlen.

Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb növény-zsírokból készült, kellemes szagú, kitűnően habzó szappan igen kiérdés, miért is családi használatra a legalkalmasabb.

PÁR NAP ALATT
eltűnnet' szeplőt, májfoltot, mitesszert, pattanást. A porusokat aiasosan kitisztítja a biz-tos és gyors hatású folytán ugyszólván

LEMOSSA
a bőr tisztátlanságait, úgy, hogy nyoma sem marad a szépséghibáknak. Világhírű pedig annak köszönhető, hogy egyszersmindenkorra elmulasztja

A SZEPLŐKET.
Ára 70 fillér. Kapható minden gyógytárban s droguia kereskedésben. Hozzá való Margit-Crème 1— és 2— koronás téglékben, Margit-Pouder k 1-20. Gyártja:

FÖLDES KELEHEN Gyógyszerház ARAD.
Debreczenben kapható: Balázs Ödön gyógy-szerárában, Jóna és Jóna drogériájában, Ku-bek Sándor, Mihalovics Jenő, Mauthner Al-fred, Muraközy László, Tóth Béla gyógyser-tárakban. **Hajdúszoboszlón** kapható: Barbócz Zsigmond gyógyserárában. **Hajdúhadháza** Gyógyszerárában: Ersey Gá-bor gyógyserárában.

Üzlet
TESCHENI és ANDRÁSI
TEA-VAJ,
vajás gyenge tavaszi liptói turó mindennap friss ér-kezesű kapható a Deutsch üzletekben.

Tescileni és horgony
vaj kapható Félégházy Jánosnál.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték min-denféle sport-cipőket, vala-mint orthopéd cipőket fájós és nyomorók lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Költözködések

vállalok ruganyos stráfszekerekkel legjutányosabb árban gyors és pontos kiszolgálás mellett.

LINDENFELD JÓZSEF.
Külsővásár-tér 10. Telefon 801.

MIELŐTT ::: SZŐLŐVESSZÓT, SZŐLŐOLTVÁNYT BORT

gyümölcs- és diszfát vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb képos árjegyzékünket, mely mindenre nézve sok hasznos tudatvalót tartalmaz. Pontos cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA
szőlőoltványtelep és bortermelő részvénytársaság
BIHARDIÓSZEG.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a nálunk a 13. számú zálogjeggyel kezizálogként elhelyezett 10 drb. Erzsébet királyné szanatorium sorsjegy a **1. évi április hó 24-én d. n. 3 óra-kor intézeti helyiségünkben** dr. Galánffy János kir. közjegyző ur közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen a K. T. 306. §-a értelmében el fog adatni.

Bankegyesület R. T.

SZÖVET-MARADÉKOKAT

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el.

Ezen szövet-maradékok elegendők teljes férfi-öltönyökre, nadrágokra, palétóira, női kosztümökre, aljakra stb.

Kérjék maradék mintákat férfi- és női szövetekből, melyeket ingyen és bérmentve küld:

KARL KASPER
postályára. INNERUCK 413.

Takarmányrépamag
Lóhere, Lucerna
Fűmag kaszálóra
Fűmag rétekre
Bükköny, Muhar
Köles, Cirok
Csilbehúr, Tengeri
Konyhakerti magvak
Erfurti virágmagvak.

KERTÉSZETEMBŐL:

Kanna gumók
Cactus gyöngyike
Krizantemum
Angol pelargonium
Magyar muskátli
Tubarózsák
Magas törzsű rózsák
Kuszó rózsák
Diszcserjék, Disziák
Bokor rózsák, Fenyők
legolcsóbban

Kontsek Gézánál Kossuth-utca.

„SCHICK“

DIVATHÁZ

TAVASZI UJDONSÁGAI

KOSZTÜMÖK
FELÖLTÖK
PONGYOLÁK
BLUZOK és
LEÁNYKARUHAKÜLÖNLEGES-
SÉGEK
GYERMEKRUHÁK MÉRTÉK
SZERINT IZLÉSESEN KÉ-
SZÜLNEK

Szántó „Schick“ divatházában
PIAC-UTCA 34. SZÁM :: A FŐPOSTA MELLETT.

Többször
kipróbálva,

mindig
megdicsérve!

A híres, 40 év óta
ezerszeresen ki-
próbált és bevált
antiseptikus

Prágai házikenőcs

megóv a tisztálanságtól, sebek gyu-
ladásától, enyhíti a fájdalmakat, gyer-
sítja a gyógyítást és sokoldalú hatása
által mint lágyító szivókenőcs egyetlen
háiban sem hiányozhatik.
1 doboz 70 f., napokint postal szét-
küldés a pénz előlege befizetése mel-
lett 4 doboz 3 K 10 f., 10 doboz 7 K
bérmentve minden állomásra.

Fragmor B. cs. és kir. udvari
szállító,
Gyógyszerár a „Fekete sashoz“.
Prag, Kleinseltz, Ecke der Herudag. Nr. 203.
Raktárak az Osztrák-Magyar gyógyszer-
tárakban.

A csomagolás összes
részei a f. v. bejegyzett
védjeggyel
vannak ellátva.

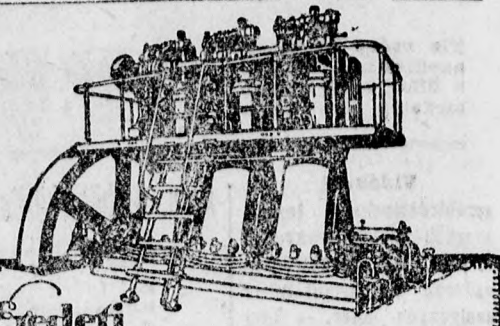
DONOGÁN ÉS SOMOSSY

CZÉG

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
::: ujdonságait. :::

Női costum helmék, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék! ! Olcsó árak!

BENZ

Diesel-nyersolaj-szivószár-benzin-élesztő,
MOTOROK
minden gazdasági és ipari célra

Olcsó üzem. Kezvező fizetési
feltételek árjegyzék ingyen
A világ legnagyobb motorgyára
7000 munkás-400 hivatalnok

BENZ
MAGYAR AUTOMOBIL
ÉS MOTORGYÁR R. T.
Hévízpart BUDAPEST Gyár
V. Dorottya-u. 9. VII. Kossuth-utca 31.

!! Kartelen kívül !!

MEZŐ ÁRMIN

építette, deszka és cserépkereskedése Wesse-
lőnyl-tér 6. szám alatt. (Berta-gőzmalom.) — Ko-
larit-fedéllemez kizárólagos egyed. árusítása. —
Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenki-
nek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

CARL KRONSTEINER-féle

időálló mész

açade festék

törvényileg védve.

50 színárnyalatban kgr.-ként 24 f.-től feljebb.

Évtizedek óta bevált festék, feltűnik az összes
utáztatokat. Egyetlen célszerű mázó anyag még
a már festett homlokzatoknál is.

Email-façade festék egyszeri bevo-
nás után fed, hideg vízben feloldva használatra
kész. Méregmentes, ideális festőanyag belső helyisé-
gek, lámpatények, színek, pavilonok, sátrak stb.
festésére. Minden árnyalatban kapható négy-
méterenként 5 fillérért.

Mintakönyv és prospektus ingyen.

Carl Kronsteiner,

:: Wien, III., Hauptstrasse 120. ::

Raktár minden nagy városban.

ÁTKÖLTÖZÉS ALKALMÁBÓL

1914 május hó 1 ig a mostani helyiségben Debreczen, Plac-u. 59
mérsékelt árakban árusítjuk el az összes raktáron lévő

Persa és Smyrna szőnyeget, valamint az összes árukat:

Szőnyegek	▼	Asztalterítők	▼	Hencserátvetők
Futók	▼	Paplanok	▼	Függönyök
Ágyterítők	▼	Gyapjutakarók	▼	Butorszövetek stb.

Fényesen berendezett nagyobbzsabásu új helyiségünk május hó
1-én Debreczen, Kossuth-utca 7. szám alatt (Kardos László üzlete

mellett) nylik meg.

Haas Fülöp és Fiai

szőnyeg és butorszövet gyárosok.